

GOOISE SCHOLEN FEDERATIE

JAARRAPPORT 2018

Een verdraaid goed jaar

40696
Postbus 50
1400 AB BUSSUM

Inhoudsopgave	
Voorwoord College van Bestuur	4
Samenvatting	6
Verslag van de Raad van Toezicht	11
Verslag van de GMR	15
Algemene informatie over de instelling	16
Kerngegevens	16
Missie	16
Kernactiviteiten	16
Juridische structuur	17
Samenstelling bestuurlijke organisatie	17
Informatie over ontwikkeling Governance	18
Onderwijsprestaties	19
Opbrengstenkaart	19
Geslaagd!	20
Lesuitval	20
Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken	21
Interne- en externe kwaliteitszorg onderwijs	21
Passend Onderwijs	22
Afhandeling van klachten	22
Leerlingen	23
Aantal ingeschreven leerlingen	23
Personeel	25
Kwantitatieve formatie-ontwikkeling	25
Reden beëindiging arbeidsovereenkomst in aantallen	26
Ouderschapsverlof	27
Ziekteverzuim	27
Functiemix	28
Professionalisering OIDS	29
Professionalisering GSF Academie	29
Exit-onderzoek	30
Visie op professionaliseren	30
Functiebouwwerk	30
Nieuwe cao	30
Nieuw HR-systeem	30
Financiën	31
Financiële situatie op balansdatum	31
Toelichting op het resultaat	32

Toelichting gereconstrueerde begroting 2018	34
Levensfasebewust personeelsbeleid en overgangsregeling BAPO	35
Treasurybeleid	35
Toekomstige ontwikkelingen	37
Onderwijs en leerling	37
ICT	38
Personeel	38
Financiën; continuïteitsparagraaf	40
Gebeurtenissen na balansdatum	45
JAARREKENING 2018	46
Grondslagen voor de jaarrekening	47
BALANS PER 31 DECEMBER 2018	52
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	54
KASSTROOMOVERZICHT	55
Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	56
Activa	56
1.1.2 Materiële vaste activa	56
1.1.3 Financiële vaste activa	57
1.2.2 Vorderingen	57
1.2.4 Liquide middelen	59
Passiva	60
2.1 Eigen vermogen (na resultaatbestemming)	60
2.2 Voorzieningen	61
2.4 Kortlopende schulden	62
Model G	64
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	65
Baten	67
3.1 Rijksbijdragen en 3.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies	67
3.5 Overige baten	68
Lasten	70
4.1 Personeelslasten	70
4.2 Afschrijvingen	71
4.3 Huisvestingslasten	71
4.4 Overige lasten	72
Financiële baten en lasten	73

Gemiddeld aantal werknemers	74
Bestemming exploitatiesaldo	74
Wet Normering Topinkomens	75
Model E: Verbonden Partijen	77
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	79
Bijlage 1 Overzicht nevenfuncties leden College van Bestuur en Raad van Toezicht in het verslagjaar	83

N.B. Het Ministerie van OCW heeft de indeling van hoofdstukken en paragrafen voorgeschreven. Deze indeling is gevolgd, waarbij de niet van toepassing zijnde paragrafen zijn weggelaten. Daarom loopt de nummering niet door.

Voorwoord College van Bestuur

Een verdraaid goed jaar, een bewust gekozen titel voor dit jaarrapport. Zoals uit dit rapport zal blijken staat de GSF er heel goed voor. De term verdraaid staat voor de werkwijze die wij als nieuw bestuur voorstaan. Omdat we er zo goed voor staan, kunnen en willen we de bedoeling van onze organisatie nog verder versterken; de belofte aan onze leerling waarmaken. Alles staat ten dienste van het aanbieden en borgen van zo goed mogelijk onderwijs aan alle aan de GSF toevertrouwde leerlingen. Dat geldt voor iedere GSF school afzonderlijk en zeker ook voor de GSF als geheel. Binnen deze werkwijze is het van belang de systeem-, de leefwereld en de bedoeling meer in samenhang te brengen.

2018 was een jaar met verschillende ontwikkelingen. De daling van eerstejaars aanmeldingen 2017 is weer omgedraaid in 2018 in een stijging. Dit betekent nog wel een daling van het aantal leerlingen maar de komende jaren zal dit weer stabiliseren of stijgen op basis van de huidige aanmeldingen. In 2018 zijn op al onze scholen uitstekende prestaties geleverd door medewerkers en leerlingen.

Kees Elsinga en Mark de Haas hebben, met alle collega's, zich jarenlang ingezet voor onze scholen en hebben een stevig fundament achtergelaten van scholen met goede onderwijsresultaten en bredere vorming. Zij mogen trots zijn op de bereikte resultaten en wij zijn hen zeer dankbaar. Hun vertrek in voorjaar 2018 was dan ook niet eenvoudig op te vangen.

We zijn trots op wat in het afgelopen jaar is bereikt. De basis van de GSF is zeer stevig. Dit geldt zowel voor de kwaliteit van het onderwijs als voor de financiële positie. Dit betekent dat de GSF in staat is tegenslagen op te vangen, maar ook dat we verder kunnen investeren in de kwaliteit van het onderwijs.

Het batige saldo leidt weliswaar tot een versterking van de financiële positie van de GSF, toch achten wij een positief resultaat van deze omvang niet gewenst. De financiële positie is al sterk en GSF wil de middelen die zij voor het onderwijs ontvangt uiteraard volledig besteden aan onderwijs. Voor het schooljaar 2019-2020 stelt de GSF daarom een uitdagender begroting op en zal scherper toezien op volledige besteding van de middelen, uiteraard op een verantwoorde wijze. Ook heeft de GSF in 2018 reservemanagementbeleid op- en vastgesteld met als doelstelling het gestructureerd afbouwen van de reservepositie.

Dit jaarrapport beschrijft de voortgang die we in 2018 hebben geboekt op de doelen die we ons gesteld hebben in het strategisch beleidsplan GSF 2020: Ambitieuw en betrokken. Het College van Bestuur van de GSF beschouwt het jaarrapport als een belangrijk document in zijn plicht om verantwoording af te leggen. Dat gebeurt niet alleen met dit jaarrapport, maar tevens via de websites, via www.scholenopdekaart.nl, Schoolkompas en andere publicaties.

Wij willen al onze medewerkers bedanken voor hun inspanningen en betrokkenheid.

Bussum, april 2019
College van Bestuur

Samenvatting

Onderwijs en leerlingenondersteuning

Leerlingaantallen en marktaandeel

Per 1 oktober 2018 waren 7.025 leerlingen bij onze scholen ingeschreven. Dit zijn 84 leerlingen minder dan per 1 oktober 2017 het geval was. Het is het tweede jaar dat de GSF als geheel met een daling van het leerlingenaantal te maken heeft. Deze daling deed zich vooral voor bij De Fontein en College De Brink. Voor deze twee scholen geldt dat gedurende een aantal jaren een dalende tendens zichtbaar is. Gelukkig is de daling bij de aanmeldingen van De Fontein in 2019 gekeerd met een hele goede aanmelding van 91 leerlingen. Het A. Roland Holstcollege heeft zich in 2018 hersteld van de mindere aanmelding in 2017. De andere GSF scholen blijven stabiel of groeien licht. De aanmeldingen in 2019 laten een stijgende lijn zien.

De dalende instroom hangt samen met een demografische teruggang in de regio. Naar verwachting neemt het leerlingenaantal in de regio de komende vijf jaar af. Ten opzichte van 2018 kan in 2024 sprake zijn van een terugloop van circa 7%. Hierbij moet worden opgemerkt dat deze krimp zich niet over de hele regio gelijkmatig voordoet. Evenmin is rekening gehouden met nieuwbouwprojecten die in de regio gepland zijn en met het gegeven dat bij sommige afdelingen (vmbo b en k) de teruggang zich waarschijnlijk sterker laat voelen dan bij de scholen met avo-afdelingen. Instroom van gezinnen uit bijv. Amsterdam kan ook een dempend effect hebben op deze demografische teruggang.

Onderwijsresultaten

De slagingspercentages over de hele GSF lagen in 2018 boven de 90%. Ten opzichte van de slagingspercentages in 2017 lagen de resultaten in 2018 GSF breed voor vmbo-beroepsgericht 2% hoger en voor vmbo kader was dat 1% hoger. Het gemiddelde slagingspercentage voor vmbo t/gl was ten opzichte van vorig jaar 3% lager. Het slagingspercentage van de havo stijgt met 3%. Het slagingspercentage van het vwo is gelijk gebleven met 95%. De slagingspercentages van het vmbo beroepsgericht en kader liggen op of net boven het landelijk gemiddelde, vmbo t/gl ligt onder het landelijk gemiddelde. Voor de havo en het vwo liggen de percentages boven het landelijk gemiddelde. De GSF zet op het gebied van onderwijsresultaten daarmee wederom een goed resultaat neer.

Onderwijsinspectie en visitaties

Alle scholen van de GSF hebben het basisarrangement op basis van de bevindingen uit eerdere bezoeken en/of hun onderwijsopbrengsten. Naast externe toetsing, heeft de GSF ook eigen kwaliteitsinstrumenten, waaronder de interne visitaties. De GSF zet dit kwaliteitszorginstrument eens per drie jaar op een school in. Bij een interne visitatie onderzoeken collega's van andere GSF-scholen de kwaliteit van het onderwijs op een school. Zij doen dit vanuit de rol van critical friend. In 2018 is de visitatie uitgevoerd bij De Fontein, de visitatie bij de ISK is over de jaargrens heen getild.

Innovatie

De GSF heeft in 2017 een innovatiefonds in het leven geroepen. Hiermee worden docenten in de gelegenheid gesteld om nieuwe onderwijspraktijken te ontwikkelen die aansluiten bij de doelen van de school en de GSF. Het eerste jaar zijn bij vijf scholen zijn in totaal negen projecten van start

gegaan. Afgelopen jaar zijn enkele projecten gecontinueerd en zijn er nieuwe bijgekomen. In totaal zijn dertien projecten van start gegaan.

Onderwijsaanbod

Jaarlijks vindt RPO overleg plaats met de collega besturen in de regio. Hierin is afgesproken dat het Casparus College een tweede LWOO-klas mag starten in het eerste leerjaar.

Leerlingenondersteuning

De GSF is in 2017 gestart met een bovenschools zorgteam. Dit team bestaat uit experts op het gebied van leerlingenondersteuning en heeft tot doel om binnen de GSF expertise uit te wisselen en kleinere scholen ondersteuning te bieden die ze zelfstandig moeilijk zouden kunnen aanbieden. In het kader van de verplichtingen die voortkomen uit de tripartiete overeenkomst, zijn twee ambulante begeleiders van de Donnerschool overgenomen. Zij maken deel uit van het bovenschools zorgteam. Tot 2020 heeft de GSF zich bovendien nog verplicht tot afname (0,2 fte) van ondersteuningsdiensten van de Donnerschool. Met de andere aanbieders van ambulante begeleiding, De Kleine Prins en Stichting Elan zijn contracten gesloten voor de afname van ondersteuningsdiensten.

Personeel en organisatie

Opleiding van aankomende en beginnende docenten

De GSF-scholen zijn opleidingsscholen. Dit betekent dat de opleiding van toekomstige docenten in afstemming gebeurt met de lerarenopleidingen. De GSF ontvangt hiervoor subsidie. Het aantal subsidiabele studenten is het afgelopen jaar afgenomen, maar ligt nog boven het begrote aantal.

Schooljaar	Aantal studenten ihkv Opleidingsschool
2017-2018	183
2016-2017	199
2015-2016	211
2014-2015	205
2013-2014	211

In 2016-2017 is het inductietraject van start gegaan dat tot doel heeft beginnende docenten te begeleiden in de eerste jaren van hun loopbaan.

De GSF Academie

De GSF Academie heeft in 2018 in totaal 30 trainingen aangeboden aan alle medewerkers van de GSF. Vijf trainingen zijn geannuleerd en twee trainingen zijn wegens gebrek aan belangstelling verplaatst naar 2019.

De gemiddelde bezettingsgraad voor de trainingen was 67,4%. Positieve uitschieters waren de trainingen voor werkplekbegeleiders, de kracht van klagende ouders, NLP in het onderwijs en de Google trainingen. In het algemeen kan gesteld worden dat het animo voor de trainingen van de GSF Academie daalt. Tevens is een groot verschil in participatiegraad tussen scholen waar te nemen. Ook heeft de Academie te maken met een groeiend aantal medewerkers dat niet op komt dagen bij een

training of zich pas op een laat moment afmeldt. Steeds vaker wordt advies ingewonnen bij de GSF Academie in verband met professionaliseringsactiviteiten binnen de school en individuele scholingsvragen.

Ziekteverzuim

GSF breed is sprake van een lichte stijging van het twaalfmaands voortschrijdend gemiddelde (van 4,54% naar 5,28%). De inspanningen die de casemanagers, P&O en de arbodienst doen, lijken er niet toe te leiden dat het verzuim daalt. Overigens dient er enige slag om de arm gehouden te worden, vanwege de overgang naar het nieuwe HR-systeem en vanwege het feit dat teamleiders/casemanagers sinds midden 2018 zelf de ziek- en herstelmeldingen direct in het HR-systeem moeten invoeren en dat wellicht nog moet inslijpen. Het algemene beeld zal echter niet veranderen.

Funciemix

Uit de afgesproken maatwerkafspraken van 2014 volgt dat de funciemix van de GSF per 1 oktober 2015 aan de vastgestelde doelpercentages voor LC en LD dient te voldoen. Voor de jaren na 2015 geldt de afspraak dat we deze percentages bestendigen. De doelen zijn in 2017 op vrijwel alle scholen gehaald.

Activiteiten

Ook in 2018 zijn diverse initiatieven ondernomen om de band tussen GSF-collega's te versterken. In maart organiseerden LO-collega's van de Huizermaat voor de achtste maal een GSF-volleybaltoernooi in Hilversum. Bijna alle scholen deden hier aan mee.

Financiën en Facilitair Beheer

Binnen het domein Financiën en Facilitair Beheer hebben we in 2018 verdere stappen gezet op gebied van huisvesting, inkoop- en aanbestedingen, financieel beheer en managementinformatie.

In 2018 is gestart met de de uitbreiding van de huisvesting van het Vechtstede College. Met de uitbreiding is het Vechtstede College duurzaam in staat om goed onderwijs te bieden aan de leerlingen.

In 2017 is gestart met het verbeteren van een van de schoolgebouwen van het A. Roland Holst College. Dit is een meerjarig project om het gebouw op het niveau van frisse scholen label B te krijgen. Bij de Gooise Praktijkschool is met behulp van de gemeente Hilversum een uitbreiding gerealiseerd. Bij de Huizermaat zijn twee extra noodlokalen gerealiseerd ten behoeve van uitbreiding van de noodzakelijke leslokalen als gevolg van de leerlinggroei.

Ten behoeve van de vernieuwbouw van het Goois Lyceum is een convenant gesloten met SIVOG, waaronder het Vituscollege en -mavo en het Willem de Zwijgercollege valt. Dit convenant was een vereiste van de gemeente.

De GSF sluit 2018 af met een positief jaarresultaat van € 1.913,244,- . Ten opzichte van de begroting is dat bijna € 2,0 mln. beter. Alhoewel het resultaat leidt tot een versterking van de financiële positie

van de GSF acht zij een positief resultaat van deze omvang niet gewenst. De financiële positie is al sterk en GSF wil de de middelen die zij voor het onderwijs ontvangt uiteraard volledig besteden aan onderwijs. Voor het schooljaar 2019-2020 stelt de GSF daarom een uitdagender begroting op en zal scherper toezien op volledige besteding van de middelen, uiteraard op een verantwoorde wijze. Ook heeft de GSF in 2018 reservemanagementbeleid op- en vastgesteld met als doelstelling het gestructureerd afbouwen van de reservepositie.

Verderop in dit jaarrapport worden hoofdstuk 5 de financiële resultaten nader toegelicht.

Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht geworden. De GSF heeft in 2018 reeds de nodige stappen gezet om te voldoen aan deze verordening, en zal deze in 2019 voortzetten. Implementatie van en blijvend voldoen aan de regelgeving vergt veel aandacht, waarbij vooral aan de bewustwording van alle medewerkers en andere betrokkenen wordt gewerkt, naast uiteraard overige verplichtingen.

ICT

Het jaar 2018 heeft vooral in het teken gestaan van de afronding en ondersteuning van de overgang naar het Google cloud platform. Belangrijk onderdeel hiervan is de migratie naar Windows10 teneinde de Google File/Drivestream functionaliteit aan de gebruikers te kunnen aanbieden. De implementatie van Windows10 is in 2018 gestart en zal in 2019 worden afgerond.

Teneinde de Google cloud beter te beveiligen is Two Factor Authentication geïmplementeerd

Ten behoeve van het onderwijs is het COOL platform van Cloudwise BV op een aantal scholen geïmplementeerd. COOL biedt mogelijkheden met betrekking tot klassenmanagement en geeft bijvoorbeeld docenten in combinatie met (door GSF beheerde) chromebooks de mogelijkheid mee te kijken met de activiteiten van de leerlingen.

In 2018 heeft ICT de hard- en software ten behoeve van de 'uitrol' van software bij de scholen vervangen en vernieuwd. Tevens is een nieuwe Next-generation firewall geïmplementeerd.

Markt en omgeving

Met betrekking tot het domein Markt en omgeving en op institutioneel gebied kan het volgende worden opgemerkt:

In de samenstelling van de Raad van Toezicht heeft geen wijziging plaats gevonden. In 2018 is een geheel nieuw College van Bestuur aangetreden, Mw. Annet Kil als voorzitter en dhr. Tijmen Smit als lid.

Ajolt Elsackers heeft een nieuwe functie als rector aanvaard en het Goois Lyceum in 2018 daarmee verlaten. Zijn functie is per oktober 2018 waargenomen door plaatsvervangend rector Maarten Frissel en per 1 januari 2019 is Miriam Watts Jones benoemd als rector.

Tot slot

Het College van Bestuur kan met veel genoegen vaststellen dat het onderwijs op onze scholen van onverminderd hoog niveau is, dat de scholen van de GSF ondanks een lichte teruggang zich mogen blijven verheugen in een grote belangstelling en dat ook in 2018 de prestaties van onze leerlingen en medewerkers meer dan betekenisvol zijn geweest!

Verslag van de Raad van Toezicht

Het jaar 2018 was een jaar met veel veranderingen in het bestuur van de Gooise Scholen Federatie (GSF). De Raad van Toezicht van de GSF is dan ook behoorlijk druk geweest met het invullen van de werkgeversrol. Mark de Haas nam begin 2018 afscheid als bestuurslid, maar kwam tot september terug als interim-voorzitter. Bestuursvoorzitter Kees Elsinga nam in april 2018 afscheid na een periode van bijna 8 jaar. Hij werd vanaf september 2018 opgevolgd door Annet Kil-Albersen. Tijmen Smit startte al in maart als nieuw lid van het College van Bestuur. Zo kon een vloeiende overgang worden gerealiseerd naar een geheel vernieuwd College van Bestuur waarin een warme overdracht mogelijk was.

Robert-Jan Simons, voorzitter van de Raad van Toezicht, Bart Bruijns en Liesbet Tijhaar functioneerden in de benoemingsadviescommissies samen met vertegenwoordigers van diverse geledingen uit de organisatie. Eerst werd een interim-bestuurslid gezocht die snel kon beginnen. Tijmen Smit werd in eerste instantie als interim-bestuurslid aangesteld voor enkele maanden. Zijn functioneren werd door een benoemingsadviescommissie onder leiding van een extern adviseur (Robbin Haaijer, bureau B&T) in een interne procedure geëvalueerd. Er meldden zich geen andere interne kandidaten. In 360 graden feedbackrondes en via interviews met externen werd beoordeeld of tot een aanstelling als bestuurder kon worden overgegaan. De GMR werd om advies gevraagd. Ook vond een assessment plaats. De benoemingsadviescommissie adviseerde de RvT unaniem om tot benoeming over te gaan. Voor de functie van bestuursvoorzitter werd een externe, open procedure gevolgd, weer onder leiding van Robbin Haaijer van bureau B&

T. De benoemingsadviescommissie sprak met in totaal zes kandidaten en voerde vier tweede gesprekken. Ook werd door de adviseur (in nauw overleg met de voorzitter van de RvT) weer externe informatie ingewonnen, werd de GMR gevraagd om advies en werden twee kandidaten aan een assessment onderworpen. Uiteindelijk adviseerde de benoemingscommissie unaniem om Annet Kil-Albersen te benoemen.

De vijf leden van de Raad van Toezicht houden integraal en onafhankelijk toezicht op de organisatie, in het bijzonder op het College van Bestuur en houden daarbij rekening met het organisatiebelang en het publieke belang. De leden zijn Robert-Jan Simons (voorzitter), Bart Bruijns, Merijn Harms, Rosetta Kooistra en Liesbet Tijhaar. De Raad vervult naast de bovengenoemde werkgeversrol nog twee rollen: die van toezichthouder op de kwaliteit en die van "critical friend". In die laatste rol geeft de RvT gevraagd en ongevraagd advies. In de rol van toezichthouder keurt de Raad de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag goed.

De Raad had ook in 2018 twee commissies: de financiële commissie (de heer Harms en mevrouw Tijhaar) en de remuneratiecommissie (de heer Simons en mevrouw Tijhaar). De heer Harms was en is vicevoorzitter. In 2018 is ook besloten dat een commissie Onderwijs en Kwaliteit zal worden ingesteld waarvan de heer Bruijns en mevrouw Kooistra de leden worden. De start van deze commissie is 1 januari 2019.

De Raad vergaderde in 2018 vier keer: op 29 januari, 9 april, 25 juni en 12 november. Een week voorafgaand aan elke vergadering kwamen de twee bestuurders en de voorzitter van de Raad van

Toezicht in Bussum bij elkaar om de vergadering voor te bereiden. In het uur voorafgaand aan elke vergadering hield de Raad van Toezicht informeel vooroverleg. Belangrijke onderwerpen van bespreking in de RvT vergaderingen (naast de standaardonderwerpen als begroting, meerjarenbegroting, jaarrapport, jaarrekening, benoeming accountant en benoemingsbesluiten (CvB en rectoren) waren onder andere: resultaten van mystery bezoeken, zelfevaluatie van de RvT, professionalisering van RvT leden, resultaten van werkbezoeken, een gezamenlijke nieuwjaarslunch met rectoren, waarnemend rectoren en hoofden van dienst, samenwerking met andere besturen in de regio, examenresultaten, het instellen van een commissie onderwijs en kwaliteit, verbouwingen en nieuwbouw voor scholen, voortgang strategisch beleidsplan, voortgang innovatieprojecten, bezwaar / klachten procedures, risico-analyses, overformatiebeleid, stand van zaken op de diverse scholen en kwaliteitsthema's.

Daarnaast werden twee werkbezoeken afgelegd, op 6 maart aan het Casparus College en op 30 oktober aan de Gooise Praktijkschool. De Raad van Toezicht heeft gesproken met school-, teamleiders en leerkrachten en heeft verschillende lessen bijgewoond. Ook waren vertegenwoordigers van de RvT aanwezig bij het afscheid van Mark de Haas en dat van Kees Elsinga. Op 31 mei vond een afscheidsetentje plaats voor beide teruggetreden bestuursleden. Ook was de RvT vertegenwoordigd bij het aantreden van Annet Kil-Albersen als nieuwe voorzitter.

De financiële commissie vergaderde drie keer: op 9 april, op 12 juni (met de accountants) en op 2 oktober. De remuneratiecommissie kwam door de bestuurswisselingen niet bij elkaar, maar was actief in de benoemingsadviescommissies. Door de bestuurswisselingen was een evaluatiebijeenkomst van het functioneren van het CvB niet opportuun. De geplande zelfevaluatie van de RvT werd over de jaargrens heen getild. Op 17 december was er overleg tussen de RvT en het DB van de GMR. Hier werd overlegd over de ervaringen met het nieuwe CvB, enkele lopende ontwikkelingen zoals zorgen over teruglopende leerlingaantallen en het mogelijke vervolg op het eerder gehouden wereldcafé dat door beide partijen als succesvol en voor herhaling vatbaar werd beoordeeld.

Voor meer informatie verwijzen wij u ook naar de continuïteitsparagraaf, die onderdeel uitmaakt van dit jaarverslag.

Conform de in 2017 vastgestelde, landelijke governance code heeft de Raad van Toezicht onafhankelijk(er) informatie verzameld, meer extern geopereerd en contact onderhouden met de GMR. De RvT baseert zijn werk op statuten, een bestuursreglement, een reglement Intern Toezicht, een Toezichtvisie en een informatieplanning Raad van Toezicht. In de Toezichtvisie is bepaald dat de RvT bij het Toezien uitgaat van de GSF kernwaarden: Vertrouwen en Optimisme, Relatie en Dialoog, Respect en Veiligheid en Professionaliteit en Leiderschap.

De volgende uitgangspunten zijn in de Visie opgenomen:

- De RvT en het CvB maken in het informatieplan afspraken over de informatie die RvT nodig heeft om toezicht te houden;
- De RvT evalueert als formele werkgever het functioneren van het CvB;
- Een belangrijk aspect in de verhouding CvB – RvT is dat er goede afspraken gemaakt worden over de gewenste afstand en nabijheid:
  - Het is wenselijk dat het CvB de RvT regelmatig op de hoogte stelt van eventuele gevoeligheden in verhoudingen die uitvoering en bereiken van de strategische doelen belemmeren;
  - De RvT brengt, in hoofdlijnen, het CvB op de hoogte van haar eigen ‘board dynamics’;
  - De relatie tussen de voorzitters moet evenwichtig zijn;
  - De RvT moet lef hebben om zakelijk en kritisch door te vragen als antwoorden onduidelijk zijn;
  - De RvT moet het vermogen hebben loyaal en kritisch te zijn en zakelijk afstand te houden;
  - De RvT moet, zonder de bestuurder te passeren, op zoek kunnen gaan naar additionele informatie in het netwerk;
  - De RvT moet goed en zakelijk invulling kunnen geven aan de werkgeversrol;
  - De RvT moet ‘waarde toevoegen’ door vanuit een eigen visie waarde(n)gedreven toezicht uit te oefenen, verantwoordelijkheid te nemen en tegelijkertijd vertrouwen aan het bestuur te geven, authentiek betrokken te zijn, acties te ondernemen en ruimte in te bouwen voor reflectie.

Een aantal RvT leden volgden de studiedag van de VTOI (vereniging van toezichthouders in het onderwijs) en rapporteerden hun bevindingen in de RvT.

Doelmatigheid en financiële positie.

Als Raad van Toezicht toetsen wij de relatie tussen de ingezette middelen en de opbrengsten die daarmee worden behaald. Onder doelmatigheid verstaat de Raad van Toezicht dat doelen die de Gooise Scholen Federatie zich stelt tegen zo laag mogelijke kosten worden behaald of als de ingezette middelen tot maximale prestaties leiden. Toetsingskader voor de Raad van Toezicht is hierbij het strategische beleidsplan van de Gooise Scholenfederatie en de daarbij behorende meerjarenbegroting. Onder middelen verstaat de Raad van Toezicht in dit verband Rijksmiddelen.

Wij geven aan onze toetsing op doelmatigheid onder andere invulling door:

1. vergaderingen van het College van Bestuur met de Raad van Toezicht, van de Auditcommissie en vanaf 2019 ook van de Commissie Onderwijs en Kwaliteit;
2. scholenbezoek waarbij gesprekken met directie en docenten plaatsvinden en waarbij les bezoek een onderdeel vormt;
3. goedkeuring van de (meerjaren-) begrotingen en beoordeling van onderliggende plannen;
4. kennis te nemen van periodieke (financiële-) stuurinformatie, zowel op schoolniveau als op stichtingsniveau;
5. bevindingen en rapportages van de controlerend accountant te beoordelen;
6. het op diverse andere manieren verzamelen van (inhoudelijke en financiële) informatie, waaronder door gesprekken met de medezeggenschap.

De Raad van toezicht is van mening dat de middelen waarover de Gooise Scholen Federatie beschikt doelmatig worden ingezet. De financiële situatie van de GSF is in 2018 gezond te noemen en is in overeenstemming met de richtlijnen van het ministerie van Onderwijs. De solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit vallen alle binnen de geldende normen. De Raad heeft de jaarrekening 2017 en het jaarverslag 2017 goedgekeurd. Ook de kwaliteit van de primaire processen in de scholen is goed en gezond te noemen. Er zijn geen scholen of afdelingen die door de inspectie als zwak zijn beoordeeld, zodat geen scholen of afdelingen onder versterkt toezicht zijn geplaatst. Eén gehele school en drie afdelingen van twee andere scholen hebben in het verleden het predicaat excellent gekregen.

Om aan passend onderwijs vorm te geven zijn alle schoolbesturen verplicht aangesloten bij een Samenwerkingsverband. De GSF is lid van de coöperatieve vereniging Qinas. De RvT wordt op de hoogte gehouden door de voorzitter en lid van het CvB die beiden participeren in Qinas.

De RvT dankt het oude en nieuwe bestuur en de medewerkers voor hun enorme inzet en de bereikte resultaten in 2018. Het was een veelbewogen jaar, mede door alle wisselingen in het bestuur, maar de transities zijn uiteindelijk soepel verlopen.

Namens de Raad van Toezicht
Prof. dr. (em.) P. Robert-Jan Simons
Voorzitter Raad van Toezicht

Verslag van de GMR

Mark de Haas heeft in februari als lid van het College van Bestuur afscheid genomen van de GSF, Kees Elsinga, voorzitter van het College van Bestuur, deed dat in april. Tijmen Smit en Annet Kil hebben we verwelkomd.

De overformatie regeling hebben we besproken in februari, deze maatregel is in 2017 toegepast met goed gevolg. In 2018 is de uitvoering ervan niet nodig gebleken.

Wederom is er de mogelijkheid geweest voor docenten om het innovatiefonds aan te schrijven. Hier is door alle scholen gebruik van gemaakt.

Er zijn aanpassingen in functiebouwwerk toegepast in verschillende functies; conciërge functies, roostermaker en stafmedewerker. De uitvoering van deze maatregel is niet eenduidig uitgevoerd op de verschillende scholen. De GMR is hierover nog in gesprek met CvB.

Vanuit werkgroep Personeel is extra uitleg gegeven aan artikel 6.3 van de CAO betreft werktijden en geconstateerd dat er op de scholen de regels verschillend worden gehanteerd. Getracht is, in de werkgroep Personeel, een eenduidige uitvoering van de CAO af te spreken per september 2018. Het gevolg is dat er onrust is ontstaan onder OOP omdat men dacht dat er een nieuwe regeling was afgesproken en de GMR niet gekend was hierin. GMR en CvB zijn in gesprek om dit tot een goed vervolg te laten komen.

De aanstelling van het bovenschools zorgteam heeft afgelopen jaar onze aandacht gehad. De aansturing vanuit een van de GSF-scholen is niet optimaal gebleken, er wordt gezocht naar een duurzame oplossing.

Reservemanagement staat komend jaar op de agenda, we hebben het beleidsdocument ter advisering goedgekeurd. De uitvoering van dit beleid staat voor 2019 op de agenda. De GMR onderschrijft de noodzaak van dit beleid.

Medezeggenschapsstatuut is voor de komende twee jaar vastgesteld.

Het DB van de GMR heeft in december een gesprek gehad met RvT.

Tanja Bijl, secretaris GMR

1. Algemene informatie over de instelling

1.1 Kerngegevens

		2018	2017	2016	2015
Leerlingen					
	Inschrijvingen	7.025	7.109	7.250	7.164
	Geslaagden	1.318	1.306	1.279	1.270
	Aanmeldingen 1e jaar	1.397	1.338	1.485	1.485
Medewerkers, peildatum 31 juli:					
	In aantal	797	797	797	767
	In fte	638	636	632	613
Financiële resultaten, kalenderjaar:					
(bedragen* € 1.000)	Baten	€ 64.652	€ 64.253	€ 61.291	€ 58.894
	Lasten	€ 62.739	€ 61.183	€ 61.445	€ 58.257
	Resultaat	€ 1.913	€ 3.069	-€ 155	€ 637

1.2 Missie

De Stichting Gooise Scholen Federatie verzorgt onderwijs op algemeen bijzondere grondslag. We stellen ons ten doel toekomstgericht onderwijs te verzorgen dat leerlingen goed voorbereidt op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt, alsmede op een actieve deelname aan het maatschappelijk leven. Het onderwijs wordt gegeven zonder onderscheid naar ras, sekse of nationaliteit en met respect voor godsdienst of levensovertuiging.

Op basis van onze grondslag stellen we de volgende kernwaarden centraal. Deze vormen een leidraad bij besluiten en dagelijks handelen.

- Vertrouwen en Optimisme
- Relatie en Dialoog
- Respect en Veiligheid
- Professionaliteit en Leiderschap

1.3 Kernactiviteiten

De Stichting verricht haar activiteiten in het Gooi en de Noordelijke Vechtstreek, in het bijzonder op scholen in Bussum (gemeente Gooise Meren), Hilversum, Huizen, Laren en Weesp.

Onder het Bevoegde Gezag van de Stichting Gooise Scholen Federatie ressorteren:

- De Gooise Praktijkschool met brinnummer **11AI**, voor leerlingen geïndiceerd voor praktijkonderwijs.
- De Gooise Scholen Federatie met brinnummer **14SM**: een zogenoemde “brede scholengemeenschap” voor voortgezet onderwijs, waarbinnen de volgende schoolsoorten voorkomen: vmbo/lwoo – havo – atheneum – gymnasium.

- Het Casparus College uit Weesp met brinnummer **24TG**: eveneens een “brede scholengemeenschap” voor voortgezet onderwijs met als schoolsoorten: vmbo/lwoo – havo - atheneum.

1.4 Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van de Gooise Scholen Federatie is een stichtingsvorm. De stichting is op 24 mei 1995 opgericht. Het bestuur van de stichting is gevestigd te Bussum, Burgemeester de Bordesstraat 82.

1.5 Samenstelling bestuurlijke organisatie

Raad van Toezicht en College van Bestuur per 31 december 2018

Raad van Toezicht	College van Bestuur
Dhr. prof. dr. P.R.J. Simons, voorzitter	Mw. drs. A.M.E. Kil-Albersen, voorzitter
Dhr. drs. M. Harms, vice-voorzitter	Dhr. drs. T.W. Smit, lid
Mw. L.M. Tijhaar	
Dhr. B.W.R.M. Bruijns	
Mw. drs. R.M. Kooistra	

De Raad van Toezicht (RvT) heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het College van Bestuur (CvB) en op de gang van zaken binnen de stichting. De taken van de RvT en het CvB zijn specifiek omschreven in de Statuten en het Bestuursreglement. In het Bestuursreglement wordt ook de verhouding geregeld tussen de RvT en het CvB.

Het CvB is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken in de stichting.

De voorzitter beheerde in 2018 de portefeuilles onderwijsbeleid, personeelsbeleid en externe betrekkingen. Het lid van het CvB ging over de portefeuilles financiën en personeelsformatie, huisvesting en facilitaire zaken en ICT.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) per 31 december 2018

Personeelsleden GMR	Ouderleden GMR	Leertingleden GMR
Dhr. E. van Neer, voorzitter	Mw. L. Bakker	Dhr. N. van Kaam
Dhr. D. Thomas, vice-voorzitter en budgethouder	Dhr. G. van Es	Mw. M. Talakaka
Mw. T. Bijl, secretaris	Mw. S. Groenhorst	Mw. F. Tamsma
Mw. L. van den Beld	Mw. A. van Jaarsveld	Mw. R. Wagenaer
Dhr. P. Boonstra	Dhr. M.van Maanen	2 vacatures
Dhr. G. Boxem	Mw. S. van der Splinter	
Dhr. P. Drapers	Vacature De Fontein	
Dhr. R. de Groot	Vacature Casparus College	
Dhr. G. Harms		
Dhr. W. Liefing		
Mw. M. Nak		
Mw. I. Saal		
Mw. A. Sprakel		
Dhr. C. van Uden		

De GMR is het medezeggenschapsorgaan van de Gooise Scholen Federatie en kent 28 leden, waarvan per 31 december 2018 vijf vacant waren. De GMR bestaat uit:

- 14 leden gekozen door de personeelsgeledingen van de medezeggenschapsraden van de onder het bestuur staande scholen en de Onderwijs Ondersteunende Dienst.
- 14 leden gekozen door de ouder- en leerling-geledingen van medezeggenschapsraden van de onder het bestuur staande scholen.

Aan alle scholen zijn medezeggenschapsraden verbonden.

De bevoegdheden van de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad zijn vastgelegd in het Medezeggenschapsreglement van de GSF.

Leiding van de scholen per 31 december 2018

Scholen	Rector / Directeur
De Fontein	Dhr. A. Nagel
Goois Lyceum	Mw. drs. M.A. Watts-Jones (1 januari 2019)
Huizermaat	Mw. drs. T.A. de Ruijter
College De Brink	Dhr. R. Kok
Casparus College	Mw. drs. C.J.A. Relyveld
Vechtstede College	Dhr. drs. M.C. van Dijk
Gooise Praktijkschool	Mw. H.M. Sumter
A. Roland Holst College	Mw. A. Koot

De Gooise Scholen Federatie bestaat uit acht scholen die elk worden geleid door een rector of directeur. De rector respectievelijk directeur is verantwoordelijk voor de gang van zaken in de betreffende school en legt hierover verantwoording af aan het College van Bestuur.

Stafdiensten per 31 december 2018

Onderwijs Ondersteunende Dienst	Hoofd
Personeel en Organisatie	Mw. drs. E.D. Janssen
Secretaris College van Bestuur	Mw. ir. L. Kuijers
Financiën en Beheer	Dhr. F.A. Smit
ICT	Dhr. G. Feenstra

De scholen van de Gooise Scholen Federatie worden ondersteund door de Onderwijs Ondersteunende Dienst. Hierin zijn ondergebracht de afdelingen Financiën en Facilitair Beheer, de centrale ICT-afdeling, Personeel en Organisatie (inclusief de salarisadministratie) evenals het secretariaat van het College van Bestuur.

1.6 Informatie over ontwikkeling Governance

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben ook in 2018 governance verder versterkt. In 2018 werden het medezeggenschapsstatuut en bijbehorende reglementen en de klokkenluidersregeling aan de GMR voorgelegd..

Bijlage 1 bevat een overzicht van de nevenfuncties van de leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht in het verslagjaar.

2 Onderwijsprestaties

2.1 Opbrengstenkaart

Jaarlijks publiceert de Inspectie van het Onderwijs de opbrengsten-oordelen per school en per schoolsoort (vmbo/havo/vwo). Het oordeel 2018 wordt gevormd over de opbrengsten van drie jaar (schooljaar 2014-2015, 2015-2016 en 2016-2017). Hiervoor maakt de inspectie gebruik van vier indicatoren:

- Positie in leerjaar 3 ten opzichte van het advies van de basisschool (onderwijspositie t.o.v. advies po)
- Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2 (onderbouwsnelheid)
- Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3 per afdeling (bovenbouwsucces)
- Gemiddeld cijfer Centraal Examen van alle vakken per afdeling (examencijfers)

Het oordeel valt uiteen in twee categorieën: voldoende en onvoldoende. Een onderwijssoort krijgt onvoldoende als meer dan één van de vier indicatoren gemiddeld over drie jaar onvoldoende is. De Gooise Praktijkschool kent geen opbrengstenoordeel. Aan het praktijkonderwijs wordt de eis gesteld dat 90% van de uitgestroomde leerlingen op een passende (leer)werkplek is gekomen. Met 93% scoort de school hoger dan de norm.

In 2018 leverde dit voor de scholen van de GSF het volgende beeld op:

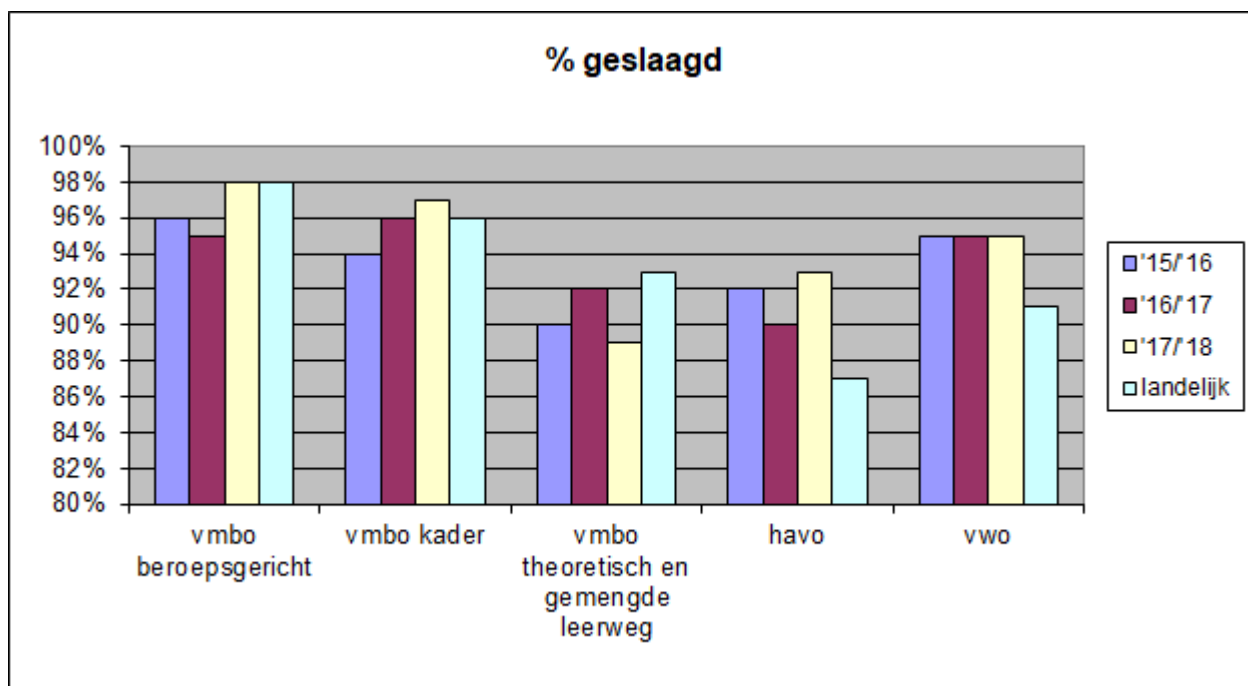
	PRO	vmbo-b	vmbo-k	vmbo g/t	vmbo-t	havo	vwo
CDB	-	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	-	-
ARHC	-	-	-	-	voldoende	voldoende	voldoende
VSC	-	-	-	-	voldoende	voldoende	voldoende
HZM	-	-	-	-	voldoende	voldoende	voldoende
CC	-	voldoende	voldoende	-	-	-	-
DF	-	-	-	-	voldoende	-	-
GL	-	-	-	-	-	voldoende	voldoende
GPS	voldoende	-	-	-	-	-	-

De GSF zet wederom een uitstekend resultaat neer. In 2018 hebben alle afdelingen voldoende onderwijsopbrengsten gerealiseerd en het basisarrangement gekregen (waarbij Huizermaat, het Vechtstede College en de Gooise Praktijkschool beschikken over excellente afdelingen).

Bij College de Brink en De Fontein was vorig jaar op de indicator "onderwijspositie" een wat lagere score te zien dan de norm. De Fontein scoort nu wel boven de norm. Voor College De Brink is dit nog niet het geval, concrete verbeteracties zijn op dit punt in gang gezet.

2.2 Geslaagd!

Het slagingspercentage is een belangrijke indicator voor ouders. Voor de beoordeling van de kwaliteit door de inspectie wordt het slagingspercentage niet meegenomen.

Ten opzichte van de slagingspercentages in 2017 lagen de resultaten in 2018 GSF breed voor vmbo-beroepsgericht 2% hoger en voor vmbo kader was dat 1% hoger. Het gemiddelde slagingspercentage voor vmbo t/gl was ten opzichte van vorig jaar 3% lager. Het slagingspercentage van de havo stijgt met 3%. Het slagingspercentage van het vwo is gelijk gebleven met 95%. De slagingspercentages van het vmbo beroepsgericht en kader liggen op of net boven het landelijk gemiddelde, vmbo t/gl ligt onder het landelijk gemiddelde. Voor de havo en het vwo liggen de percentages boven het landelijk gemiddelde.

Alle leerlingen van de Gooise Praktijkschool, die aan het einde van schooljaar 2017-2018 de school hebben verlaten, hebben het certificaat Praktijkonderwijs behaald. Daarnaast waren er 12 leerlingen die een diploma hebben behaald met MBO-1 niveau (entree, assistent mobiliteitsbranche, assistent Bouw Wonen en Onderhoud en las cursus Mig-Mag). Verder zijn er 56 leerlingen die opleidingen hebben afgesloten met een door de branche erkend certificaat (assistent winkelmedewerker, assistent hovenier, horeca- bedieningsassistent, horeca-keukenassistent, vorkheftruckchauffeur, VCA veiligheids certificering en opleiding assistent medewerker interieur en confectie).

2.3 Lesuitval

De netto lesuitval is het percentage van het aantal lessen dat geen doorgang heeft gevonden. Ziekte, excursies en onverwachte gebeurtenissen kunnen zorgen voor het uitvallen van lessen. Bruto lesuitval

kan worden aangepakt met aanpassingen binnen de schoolorganisatie en het verder terugdringen van ziekteverzuim. De netto lesuitval kan worden verbeterd door een lagere bruto uitval en door maatregelen die leiden tot een betere opvang van leerlingen indien lessen dreigen uit te vallen.

Netto lesuitval	2017-2018	2016-2017	2015-2016
De Fontein	3,1%	4,4%	4,3%
Goois Lyceum	5,5%	4,9%	6,4%
Huizermaat	3,5%	4,1%	2,2%
College De Brink	7,3%	6,9%	7,3%
Casparus College	4,3%	6,0%	3,1%
Vechtstede College	5,3%	11,0%	7,3%
Gooise Praktijkschool	0,7%	0,8%	0,8%
A. Roland Holst College	4,2%	5,8%	3,4%
Totaal GSF	4,7%	5,4%	5,0%

Over heel 2017-2018 is een netto percentage lesuitval gerealiseerd van 4,7%, dit is gedaald ten opzichte van 2016-2017. Het Goois Lyceum en College De Brink kennen een wat hoger lesuitval. Bij het Goois Lyceum is sprake van uitval als gevolg van andere activiteiten, bij College De Brink door ziekteverzuim en het niet direct kunnen invullen van een vacature. Beide scholen hebben maatregelen genomen om de lesuitval terug te dringen.

2.4 Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken

Het Casparus College heeft haar aanbod uitgebreid en is in 2018 gestart met het aanbieden van vmbo g/t. Het onderwijsaanbod van de andere scholen is ongewijzigd gebleven.

2.5 Interne- en externe kwaliteitszorg onderwijs

Het College van Bestuur van de GSF hecht grote waarde aan de kwaliteit van het onderwijsleerproces, aan de evaluatie van de jaarlijkse resultaten van leerlingen en aan het planmatig werken aan verbeteractiviteiten en aan het zich verantwoorden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit door de scholen.

Tevredenheidsonderzoeken van leerlingen en ouders, opbrengstenindicatoren van de Inspectie en uitkomsten van collegiale visitaties zijn voorbeelden van onderzoek(uitkomsten) waarop verbetermaatregelen plaatsvinden. De interne visitaties vinden eens in de drie jaar plaats op een school. Dit jaar is de visitatie uitgevoerd bij De Fontein, de visitatie bij de ISK is over de jaargrens heen getild.

Scholen verantwoorden zich extern via scholenopdekaart.nl en intern via hun schoolgids. Externe verantwoording vanuit de GSF vindt plaats via het jaarrapport.

2.6 Passend Onderwijs

In 2018 heeft de GSF in het kader van Passend Onderwijs in samenwerking met Qinas en de schoolbesturen in de regio Gooi en Vechtstreek een dekkend netwerk geboden voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Op alle GSF scholen zijn daarvoor op basis van schoolondersteuningsplannen activiteiten ontplooid die de leerlingen de gevraagde ondersteuning bieden. Te denken valt aan specialistische inzet zoals ambulante begeleiders, schoolmaatschappelijk werk, orthopedagogen, psychologen, gedragspecialisten maar ook extra mentoraatsuren, verzuimbegeleiding, ondersteuning bij dyslexie, dyscalculie, visueel en auditief gehandicapten, remedial teaching en trainingen sociale vaardigheden. Ook is aandacht besteed aan scholing van docenten op de diverse gebieden. Voor een goede samenhang van alle ondersteuningsactiviteiten is een zorg coördinatie structuur opgezet waarin de GSF scholen onderling ervaringen uitwisselen. De GSF ontving in 2018 in totaal € 1.864 mln. aan middelen vanuit het samenwerkingsverband Qinas. Deze middelen zijn besteed aan inzet van in- en externe medewerkers, aanschaf van extra onderwijsmaterialen, trainingen, opleidingen en externe onderzoeken.

2.7 Afhandeling van klachten

De GSF kent twee regelingen aangaande klachten. Klachten over examens kunnen aanhangig worden gemaakt bij de Commissie van Beroep voor de Examens. In 2018 heeft de Commissie van Beroep één klacht afgehandeld, deze is ongegrond verklaard.

Daarnaast hebben wij een Bezwaar- en Algemene Klachtenregeling. Conform deze regeling kunnen belanghebbenden een klacht indienen bij het bevoegd gezag en in laatste instantie bij de Algemene Klachtencommissie. In 2018 zijn vier bezwaren conform deze regeling afgehandeld. Twee van deze bezwaren zijn weer ingetrokken, 1 bezwaar is ongegrond verklaard en 1 bezwaar deels gegrond en deels ongegrond. Deze twee bezwaren hebben vervolgens geleid tot procedures bij de Algemene Klachtencommissie.

3 Leerlingen

3.1 Aantal ingeschreven leerlingen

Het betreft steeds het aantal leerlingen op teldatum 1 oktober.

	2018	2017	2016	2015
<i>Brinnummer 11AI = Gooise Praktijkschool</i>	303	302	306	310
De Fontein	316	340	374	397
Goois Lyceum	1.290	1.272	1.264	1.266
Huizermaat	1.287	1.251	1.202	1.135
College De Brink	697	802	905	933
ISK Het Gooi	79	84	64	71
A. Roland Holst College	1.451	1.478	1.544	1.504
<i>Brinnummer 14SM = Gooise Scholenfederatie</i>	<i>5.120</i>	<i>5.227</i>	<i>5.353</i>	<i>5.306</i>
Casparus College	240	235	256	267
Vechtstede College	1.362	1.345	1.335	1.281
<i>Brinnummer 24TG = Casparus College</i>	<i>1.602</i>	<i>1.580</i>	<i>1.591</i>	<i>1.548</i>
Totaal generaal	7.025	7.109	7.250	7.164

In 2018 is het leerlingaantal van de GSF gedaald met 84 leerlingen tot vorig jaar. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt doordat bij College De Brink het aantal eerstejaars leerlingen kleiner is dan het aantal geslaagde uitstromende leerlingen.

Op drie scholen is het aantal leerlingen gegroeid, op drie scholen is sprake van een daling van het leerlingaantal. Op twee scholen is het aantal leerlingen stabiel gebleven. De Huizermaat, het Goois Lyceum en het Vechtstede College hebben een groei in het totaal aantal leerlingen. De reden van deze stijging is de hoge instroom van eerstejaars leerlingen. De Fontein en College De Brink laten een daling van het aantal leerlingen zien.

Naar opleiding				
In aantallen	2018	2017	2016	2015
Brugklas 1 en 2, excl. LWOO en PRO	2.363	2.471	2.620	2.653
PRO, alle inschrijvingsjaren	303	302	306	310
LWOO, alle leerjaren	358	394	431	430
VMBO, leerjaar 3 en 4	340	361	393	377
VMBO-T, leerjaar 3 en 4	636	647	704	686
HAVO, leerjaar 3-4-5	1.343	1.272	1.223	1.243
VWO, leerjaar 3-4-5-6	1.657	1.638	1.556	1.454
VAVO	25	24	17	11
Totaal generaal	7.025	7.109	7.250	7.164
In percentages	2018	2017	2016	2015
Brugklas 1 en 2, excl. LWOO en PRO	33,6%	34,8%	36,1%	37,0%
PRO, alle inschrijvingsjaren	4,3%	4,2%	4,2%	4,3%
LWOO, alle leerjaren	5,1%	5,5%	5,9%	6,0%
VMBO, leerjaar 3 en 4	4,8%	5,1%	5,4%	5,3%
VMBO-T, leerjaar 3 en 4	9,1%	9,1%	9,7%	9,6%
HAVO, leerjaar 3-4-5	19,1%	17,9%	16,9%	17,4%
VWO, leerjaar 3-4-5-6	23,6%	23,0%	21,5%	20,3%
VAVO	0,4%	0,3%	0,2%	0,2%
Totaal generaal	100%	100%	100%	100%

Het aandeel brugklas leerlingen is afgenomen door de lagere instroom van eerstejaars leerlingen. Verder is het aandeel vmbo en LWOO leerlingen licht gedaald. Zowel het aandeel havo en vwo leerlingen is toegenomen.

Voor een aantal leerlingen is, in overleg met diverse betrokkenen, het afronden van de opleiding via de VAVO, de meest realistische optie. VAVO staat voor Voortgezet Algemeen Volwassen Onderwijs. Deze leerlingen staan ingeschreven bij de GSF, maar volgen onderwijs op een ROC.

4 Personeel

De gegevens in de personele paragraaf betreffen het einde van het schooljaar 2017-2018, dus op peildatum 31 juli 2018. Ook de vergelijkende cijfers uit voorgaande jaren kennen deze peildatum.

4.1 Kwantitatieve formatie-ontwikkeling

Aantal medewerkers en fte's in loondienst

Het aantal personeelsleden is exact gelijk gebleven aan 2017; In 2018 waren ook 797 personeelsleden bij de GSF in dienst. De gemiddelde benoemingsomvang is nagenoeg gelijk gebleven aan die van vorig schooljaar.

Voor de meeste reguliere vacatures lukt het tamelijk goed om via de eigen website (en Meesterbaan.nl) nieuwe medewerkers te vinden. Het aantal vakken waarvoor het steeds moeilijker wordt om goede kandidaten te vinden, wordt echter steeds groter. Scholen zijn genoodzaakt om ook uit te wijken naar detacheringsbureaus om goede kandidaten te vinden.

Functiecategorieën	2018		2017		2016	
Dir	14	2,2%	16	2,5%	16,8	2,7%
OP	487,9	76,4%	498,4	76,9%	490,5	77,6%
OOP	136,3	21,4%	130,8	20,6%	124,8	19,7%
Totaal fte	638,2	100,0%	636,2	100,0%	632,1	100,0%
Totaal aantal medewerkers	797		797		797	

Verdeling Man/Vrouw

	2018		2017		2016		2015	
mannen	320	40,0%	322	40,0%	327	41,0%	310	40,0%
vrouwen	477	60,0%	475	60,0%	470	59,0%	457	60,0%
Totaal aantal medewerkers	797	100,0%	797	100,0%	797	100,0%	767	100,0%

	2018	2017	2016	2015
Gemiddelde leeftijd personeel GSF	46,9	46,6	46,7	46,5

De gemiddelde leeftijd binnen de GSF schommelt al jaren tussen de 46 en 47. In 2018 is de gemiddelde leeftijd 46,9 jaar. In 2018 is 60% van de medewerkers vrouw en 40% man. Ook dit is nagenoeg gelijk aan de vorige jaren.

4.2 Reden beëindiging arbeidsovereenkomst in aantallen

	2018	2017	2016	2015
Overlijden			1	1
Eigen verzoek	61	39	34	46
Ouderdomspensioen	8	21	13	15
ABP Keuzepensioen	14	6	6	5
Met wederzijds goedvinden, art. 9.a.1.2d cao-vo	8	2	6	2
Ongeschiktheid voor de functie	2	7	8	4
Ontbreken bevoegdheid	1	1	3	4
Langdurige ziekte	3	4	2	2
Van rechtswege i.v.m. einde aanstelling periode	26	19	16	18
Einde vervanging	29	19	19	15
Gewichtige omstandigheden, art. 10.a.5i cao-vo				1
Totaal aantal beëindiging arbeidsovereenkomst	152	118	108	113
Totaal aantal personen	797	797	797	767
Uitgedrukt in %	19,1%	14,8%	13,6%	14,7%

Het personeelsverloop in 2018 is gestegen ten opzichte van 2017. Het valt op dat er behoorlijk veel mensen op eigen verzoek de GSF verlaten, namelijk 61 in 2018 tegen 39 in 2017. Daarnaast lijkt het erop dat medewerkers meer gebruik maken van keuzepensioen en dat ze niet pas bij het bereiken van de AOW-leeftijd de GSF verlaten.

Wat verder opvalt is dat het aantal dienstverbanden dat wordt beëindigd met wederzijds goedvinden gestegen is (8 in 2018 tegen 2 in 2017) en dat beëindiging vanwege ongeschiktheid voor de functie in het eerste jaar gedaald is (2 in 2018 tegen 7 in 2017).

Als een werknemer de GSF verlaat en in aanmerking komt voor een WW-uitkering, worden re-integratie-inspanningen ingezet. Onderwijswerkgevers zijn eigen risicodragers en betalen direct 25%

van de WW-kosten. UWV betaalt de uitkering uit en de voormalig werkgever is verantwoordelijk voor re-integratie inspanningen. Voordat de betreffende medewerker feitelijk uit dienst is getreden, worden in een gesprek de mogelijkheden, verplichtingen en mogelijke ondersteuning vanuit de GSF besproken. Zo trachten we de medewerker van werk naar werk te begeleiden en de mogelijke WW-periode zo kort mogelijk te laten zijn.

4.3 Ouderschapsverlof

De opname van ouderschapsverlof is enigszins afgenomen; van 4,3% in 2017 naar 3,4% in 2018.

	2018		2017		2016		2015	
Vrouwen	16	2,00%	20	2,50%	22	2,80%	24	3,10%
Mannen	11	3,40%	14	1,80%	8	1,00%	12	1,60%
Aantal medewerkers	27	3,40%	34	4,30%	30	3,80%	36	4,70%
Totaal aantal in dienst	797		797		797		767	

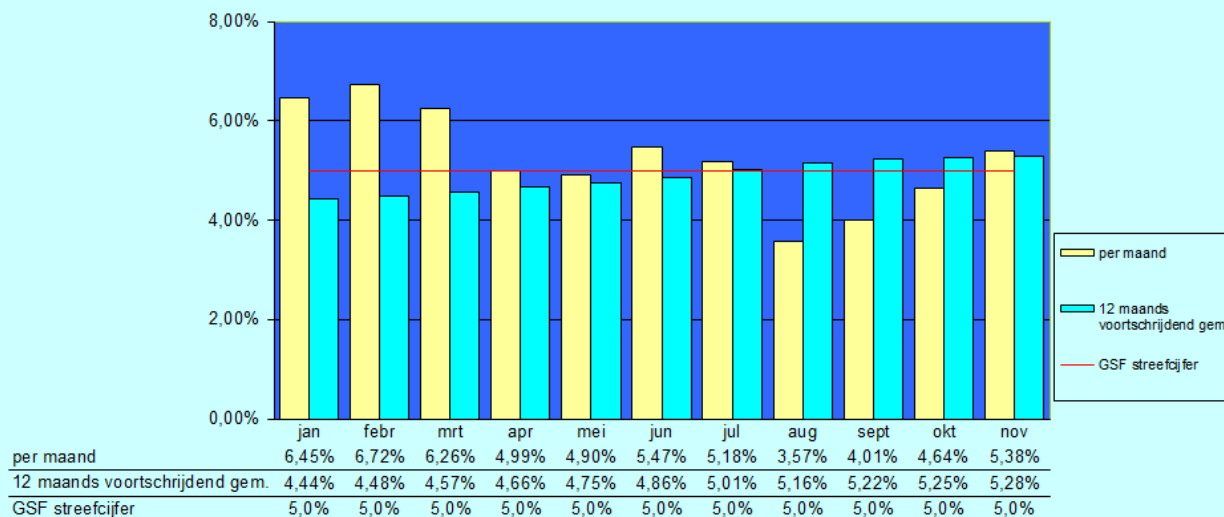
4.4 Ziekteverzuim

Evenals in de afgelopen jaren is ook in 2018 aandacht geschonken aan het 'eigen regie' model om dit verder te implementeren in de GSF-organisatie. Zo hebben op enkele scholen Sociaal Medisch Team (SMT)-bijeenkomsten plaatsgevonden. Bovendien hebben trainingen plaatsgevonden vanuit de GSF Academie voor leidinggevendenden. Niet alleen heeft de werknemer verantwoordelijkheden en re-integratieverplichtingen in zijn/haar ziekteverlof, ook van de casemanagers/leidinggevendenden wordt meer een sturende rol verwacht. Tijdens deze bijeenkomsten werden de casemanagers/leidinggevendenden begeleid door de verzuimcoördinator (werkvermogenspecialist) en de bedrijfsarts.

GSF breed is sprake van een lichte stijging van het twaalfmaands voortschrijdend gemiddelde (van 4,54% naar 5,28%). De inspanningen die de casemanagers, P&O en de arbodienst doen, lijken er niet toe te leiden dat het verzuim daalt. Overigens dient er enige slag om de arm gehouden te worden vanwege de overgang naar het nieuwe HR-systeem en vanwege het feit dat teamleiders/casemanagers sinds midden 2018 zelf de ziek- en herstelmeldingen direct in het HR-systeem moeten invoeren en dat wellicht nog moet inslijpen. Het algemene beeld zal echter niet veranderen.

De percentages verschillen behoorlijk per school. Het Goois Lyceum (2,7%), de OOD (3,05%), de Huizermaat (3,05%), het Vechtstede College (3,71%) en het Casparus College (4,19%) steken positief af ten opzichte van het gemiddelde. Bij de Gooise Praktijkschool (6,18%), het A. Roland Holst College (6,62%), College De Brink (7,13%), De Fontein (6,07%) en ISK (15,74%) zijn de verzuimpercentage erg hoog.

Ziekteverzuim totaal GSF 2018

Meldingsfrequentie

Helaas is het niet gelukt om de dalende trend van de meldingsfrequentie voort te zetten. In 2017 was deze 1,22 en in 2018 was deze 1,41.

Op het A. Roland Holst College (1,39), De Fontein (1,09) en de Huizermaat (1,05) is de frequentie beduidend lager dan gemiddeld in de GSF. De Gooise Praktijkschool (1,65), College De Brink (1,53) en Vechtstede College (1,67) zitten ruim boven het percentage. Het landelijk gemiddelde gemiddelde in 2017 voor OP was 1,6 en voor OOP 1,2. Vergelijken met het landelijk gemiddelde is lastig omdat er geen recentere cijfers beschikbaar zijn.

Nulverzuimers

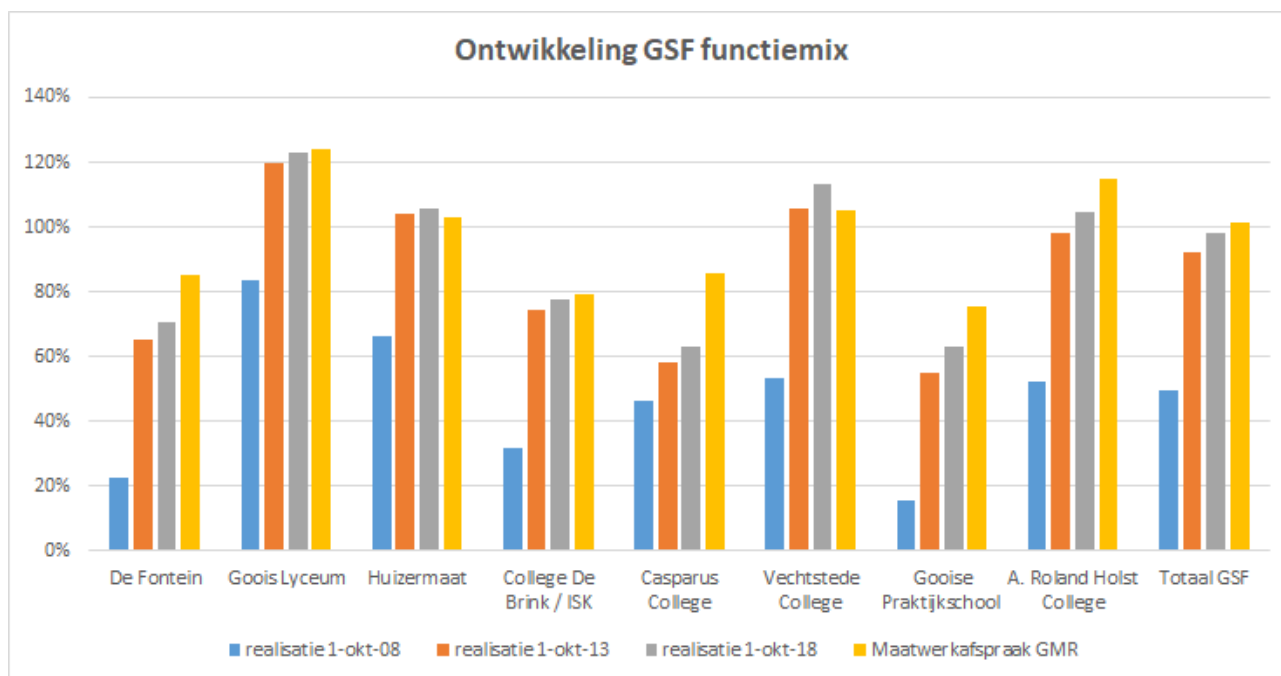
Het percentage medewerkers van de GSF dat zich in 2018 geen enkele keer heeft ziekgemeld, is met 4% gedaald en is nagenoeg gelijk met het percentage in 2016. Van 36,83% in 2016 naar 40,63% in 2017 tot 36,62% in 2018. Helaas is de positieve trend niet doorgezet.

Opvallend is dat op het Vechtstede College het percentage nulverzuimers slechts 28,22% is, terwijl het voortschrijdend 12maands gemiddelde met 3,71% laag te noemen is. De Gooise Praktijkschool (30%) en College De Brink (32,17%) scoren ook allebei lager dan gemiddeld bij de GSF. ISK (51,61%), Huizermaat (48,05%), OOD (46,67%) en De Fontein (41,67%) hebben een groter aandeel nulverzuimers dan gemiddeld bij de GSF.

4.5 Functiemix

In 2014 hebben overheid, vakbonden en VO-raad een rekeninstrument ontwikkeld om iedere school inzicht te geven in de betaalbaarheid van de functiemix. Op basis van de uitkomsten van dit rekeninstrument is het College van Bestuur in overleg getreden met de GMR om maatwerkafspraken te maken over de invulling van de functiemix. Dit heeft geresulteerd in neerwaarts bijgestelde percentages.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling en de GSF-doelstelling per 1 oktober 2015 van de functiemix vanaf de 0-meting (1 oktober 2008) weergegeven. Daarbij is als waarde genomen het gewicht dat als volgt wordt berekend: 0 x % LB in % van het totaal + 1 x % LC in % van het totaal + 2 x % LD in % van het totaal. Als GSF wordt het percentage ongeveer gehaald. Er zijn echter verschillen per school waar te nemen. Goois Lyceum, Huizermaat, College De Brink en Vechtstede College zitten net onder of net boven het afgesproken percentage. Bij De Fontein, Casparus College, Gooise Praktijkschool en A. Roland Holst College zijn de afspraken niet gehaald.

4.6 Professionalisering OIDS

183 studenten van de vijf partnerinstituten van de GSF werden in 2018 binnen de GSF-scholen begeleid. Ten opzichte van 2017 is dit een afname van 15 studenten. Deze dalende lijn is deels het gevolg van minder studenten die kiezen voor een lerarenopleiding. Tevens zijn er meer erkende opleidingsscholen waar studenten naar toe kunnen. In 2018 is verder gewerkt aan de aandachtspunten die uit de accreditatie naar voren zijn gekomen.

Het in schooljaar 2016-2017 gestarte inductietraject is geëvalueerd. Uit de evaluatie kwam naar voren dat er in het tweede en derde jaar meer behoefte is aan maatwerk. Dit is in het programma aangepast.

4.7 Professionalisering GSF Academie

De GSF Academie heeft in 2018 in totaal 30 trainingen aangeboden aan alle medewerkers van de GSF. Vijf trainingen zijn geannuleerd en twee trainingen zijn wegens gebrek aan belangstelling verplaatst naar 2019.

De gemiddelde bezettingsgraad voor de trainingen was 67,4%. Positieve uitschieters waren de trainingen voor werkplekbegeleiders, de kracht van klagende ouders, NLP in het onderwijs en de Google trainingen. In het algemeen kan gesteld worden dat het animo voor de trainingen van de GSF

Academie daalt. Tevens is een groot verschil in participatiegraad tussen scholen waar te nemen. Ook heeft de Academie te maken met een groeiend aantal medewerkers dat niet op komt dagen bij een training of zich pas op een laat moment afmeldt.

Steeds vaker wordt advies ingewonnen bij de GSF Academie in verband met professionaliseringsactiviteiten binnen de school en individuele scholingsvragen.

4.8 Exit-onderzoek

Ook in 2018 is een exit-onderzoek uitgevoerd naar de vertrekredenen van medewerkers die in of na afloop van schooljaar 2017-2018 de GSF hebben verlaten. Tevens is gevraagd naar hun waardering op thema's als zelfstandigheid, betrokkenheid bij het werk, scholing, werkdruk, routine, sociale arbeidsomstandigheden en het algemene beeld over hun tijd bij de GSF. Aangezien de meeste medewerkers ook al een persoonlijk exit-gesprek hebben gevoerd met hun leidinggevende, blijkt het animo om ook een vragenlijst in te vullen niet hoog te zijn. De ex-medewerkers die wel de vragenlijst hebben ingevuld, zijn over het algemeen positief over de tijd dat zij bij de GSF werkzaam zijn geweest. De vertrekredenen zijn divers.

4.9 Visie op professionaliseren

Aan de hand van het in 2017 vastgestelde begrippenkader professionalisering is in 2018 aan de hand van een 0-meting, topic-interviews en een plan van aanpak verder invulling gegeven aan de begrippen. Elke school heeft vervolgens een professioneel statuut opgesteld.

4.10 Functiebouwwerk

Voor enkele functies is het functiebouwwerk aangepast. In overleg met CMT en GMR is vastgesteld voor welke functies niet langer gewacht kon worden. De aanpassing is goed verlopen en geïmplementeerd bij de betrokkenen.

4.11 Nieuwe cao

Met ingang van 1 juni 2018 is de nieuwe cao VO met als looptijd 1 juni 2018-1 oktober 2019 in werking getreden en verwerkt.

4.12 Nieuw HR-systeem

Met ingang van 1 januari 2018 is het HR-systeem HR2day in gebruik genomen. De implementatie is soepel verlopen en de salarisbetaling is altijd correct verlopen. Het is zelfs gelukt om een verdiepingsslag te maken in plaats- en tijdonafhankelijk werken. Dit maakt dat de gegevens altijd en overal beschikbaar en aan te passen zijn en de papierstroom geminimaliseerd kon worden. Met ingebruikname van de digitale handtekening (Sign Request) zijn ook de papieren akten verleden tijd geworden.

In 2018 is ook de managementtool van HR2day aangeschaft, zodat ook alle teamleiders inzicht hebben in de managementgegevens op het gebied van personeel van hun eigen afdeling.

5 Financiën

5.1 Financiële situatie op balansdatum

Algemeen

Evenals de afgelopen jaren is in 2018 sprake van een zich versterkende financiële situatie, die ruimschoots voldoet aan de signaleringswaarden van de Inspectie voor het Onderwijs.

In onderstaande tabel zijn de kengetallen en signaleringswaarden voor de financiële positie van de GSF opgenomen:

Kengetallen financiële positie	signaleringswaarde	GSF 2018	GSF 2017	GSF 2016	Gem. 3 jr
Kengetallen vermogensbeheer					
- Solvabiliteit	< 30%	72%	71%	67%	70%
Kengetallen budgetbeheer					
- Liquiditeit	< 0,75	2,38	2,26	1,65	2,10
- Rentabiliteit	3-jarig < 0% 2-jarig < - 5% 1-jarig < -10%	2,96%	4,78%	-0,25%	2,5%
<i>Weerstandsvermogen</i>	< 5%	23,3%	20,5%	16,5%	20%

Kengetal vermogensbeheer:

- **Solvabiliteit**

Het kengetal geeft weer in hoeverre de GSF aan haar langlopende verplichtingen kan voldoen. Als definitie hanteert de Inspectie: het eigen vermogen inclusief voorzieningen, uitgedrukt in een percentage van het totaal vermogen. De signaleringswaarde bedraagt minimaal 30%. De GSF hanteert een hogere norm van 50%. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het percentage in 2018 is toegenomen tot 72%. Daarmee valt de solvabiliteit ruim binnen de norm van de GSF en signaleringswaarde.

Kengetallen budgetbeheer:

- **Liquiditeit**

Het kengetal geeft weer in hoeverre de GSF op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Als definitie hanteren we: vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden. Als signaleringswaarde hanteert de Inspectie een minimum van 0,75. De GSF hanteert als norm een liquiditeitsratio van 1,0. Met een ratio van 2,38 per 31 december 2018 ligt dit kengetal boven onze eigen norm en de signaleringswaarde van de Inspectie. Oorzaak voor de toename is vooral het positieve exploitatieresultaat in combinatie met de toename van de voorzieningen.

- **Rentabiliteit**

Het kengetal geeft het verschil tussen baten en lasten weer ten opzichte van de totale baten. In 2018 is het rentabiliteitspercentage fors positief, te weten 2,96%. Over de afgelopen 3 jaar realiseerde de GSF een gemiddelde rentabiliteit van 2,1% positief. In paragraaf 5.2 gaan we nader in op het resultaat over 2018. De Inspectie hanteert als signaleringswaarde een rentabiliteit van minimaal 0% over een periode van 3 jaar.

Weerstandsvermogen

De Inspectie hanteert als definitie: het Eigen Vermogen, exclusief voorzieningen, uitgedrukt in een percentage van alle baten van een jaar. De signaleringsgrens die de Inspectie hanteert is minimaal 5%.

GSF spreekt over het algemeen haar tevredenheid uit over haar reserve- en financiële positie waarbij zij opmerkt dat deze aan de hoge kant zijn. In 2018 heeft zij daarvoor reservemanagementbeleid op- en vastgesteld met als doelstelling het gestructureerd afbouwen van de reservepositie door onder andere investeringen in onderwijsinnovatie, gebouwelijke situatie en verduurzaming. met het opstellen van een reservemanagementbeleid om ervoor te zorgen dat de reserves niet verder groeien en ten bate komen van structurele financiële verbetering van de exploitatie van de school of ten behoeve van incidentele investeringen in onderwijsinnovatie om het structureel te verbeteren.

5.2 Toelichting op het resultaat

Hieronder presenteren we de staat van baten en lasten van 2018, afgezet tegen de gereconstrueerde en geactualiseerde kalenderjaar begroting 2018 en de gerealiseerde cijfers over 2017.

Staat van Baten en Lasten bedragen x € 1.000	Realisatie 2018	Begroot 2018	Vershil	Realisatie 2017
Baten				
Rijksbijdragen	61.478	59.522	1.956	60.729
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	192	113	79	268
Overige baten	2.981	2.688	293	3.242
Totaal baten	64.651	62.323	2.328	64.240
Lasten				
Personeelslasten	51.091	50.453	638-	49.601
Afschrijvingen	1.656	1.591	65-	1.610
Huisvestingslasten	2.600	2.862	262	2.792
Overige lasten	7.385	7.549	165	7.173
Totaal lasten	62.731	62.455	-276	61.175
Saldo baten en lasten	1.920	-132	2.052	3.064
Financiële baten en lasten	7-	6	12-	5
Resultaat	1.913	127-	2.040	3.069

Het resultaat is aanzienlijk beter geëindigd dan begroot; het positief verschil bedraagt €2.040.000,-. Op hoofdlijnen is het positieve verschil vooral een gevolg van flink hogere baten dan begroot, de totale lasten wijken in geringe mate af van de begroting. Een zo omvangrijk positief resultaat is niet gewenst, de middelen die de GSF ontvangt dienen zo veel als mogelijk direct ten goede te komen van het onderwijs. Onderstaand een toelichting op de oorzaken van het positieve resultaat.

De baten zijn € 2,328 mln. hoger dan geraamd, als volgt nader toe te lichten:

- Rijksbijdragen € 1.956.000 hoger.
Voor ca € 1.040.000 is dit een gevolg van een hogere personele vergoeding en hogere materiële bekostiging. In 2018 zijn de cao afspraken tot stand gekomen voor 2018-2019, waarin een loonsverhoging is overeengekomen. Deze loonsverhoging heeft zich vertaald in een hogere GPL bijdrage dan waar in de begroting rekening mee was gehouden (2% hoger, € 900.000,-). Ook werd de materiële bekostiging onverwacht met 1,59% verhoogd, een bedrag van € 140.000,-.
- De overige OCW subsidies zijn € 670.000 hoger dan begroot.
Voor € 300.000 is dat een gevolg van meer maatwerk- / nieuwkomers bekostiging: meer leerlingen met een migratieachtergrond. De omvang van deze groep leerlingen is vooraf moeilijk in te schatten.
Een nieuwe regeling 'techniekgelden' vanuit OCW ter versterking van het technisch onderwijs leverde een positief voordeel van € 230.000 op.
Daarnaast waren er enkele kleinere voordelige verschillen bij o.a. lerarenbeurzen e.d. Ook waren de uitkeringen vanuit samenwerkingsverbanden € 240.000 hoger dan begroot. Vooral Qinas liet hogere uitkeringen zien dan begroot voor nieuw beleid.
- De hogere overige overheidsbijdragen (€ 79.000) worden vooral veroorzaakt door een hogere ESF subsidie dan geraamd (€ 77.000) en hogere gemeentelijke subsidies voor onder andere maatschappelijke stage. Daartegenover staan hogere doorvergoedingen aan ROC's voor Vavo leerlingen.
- De hogere overige baten (€293.000) worden voor ruim € 100.000 veroorzaakt door meer detacheringen van personeel in loondienst bij onder andere Universiteiten en vakbond (AOB). Daarnaast was sprake van hogere ouderbijdragen met € 105.000 (relatie met de hogere overige lasten a.g.v. niet lesgebonden uitgaven voor € 193.000) en hogere overige baten € 90.000 (boekwinst 2de hands computerapparatuur, loonschade uitkeringen en bijdragen van derden in onderwijsprojecten)

De afgelopen 2 jaar heeft de resultatenrekening vaker een positief verschil laten zien als gevolg van hogere baten. In haar begroting voor 2019-2020 heeft de GSF de rijksbijdragen uitdagender begroot om een mogelijk opnieuw optredend omvangrijk exploitatieoverschot terug te dringen.

De lasten zijn € 276.000,- hoger dan geraamd, als volgt nader toe te lichten:

- De personele lasten zijn ruim € 600.000 hoger dan begroot. Belangrijke oorzaken zijn:

- Hogere loonkosten door de al genoemde cao verhoging in combinatie met premiewijzigingen en verschillen in FTE inzet: € 260.000
  - Hogere kosten voor inhuur personeel niet in loondienst, onder andere voor ziektevervangings: € 800.000
  - Hogere kosten voor de vorming van een voorziening voor langdurig zieke medewerkers en transitievergoedingen: € 200.000
  - Daartegenover hogere uitkeringen vanuit het UWV dan begroot (€ 150.000 meer) als gevolg van meer zwangerschapsverloven.
  - Daartegenover bleven o.a. de kosten voor opleidingen en cursussen achter (€ 150.000) en is een bate ontstaan door het opnemen van een vordering op UWV voor € 250.000 uit hoofde van een uitbetaalde transitievergoedingen over de periode 2015-2018 als gevolg van uitdiensttreding door ziekte.
- De afschrijvingskosten zijn € 65.000 hoger, vooral door versnelde investeringen in kantoor en schoolmeubilair en daarmee samenhangende versnelde afschrijvingslasten.
  - De huisvestingslasten zijn ca € 260.000 lager dan geraamd, vooral door lagere onderhoudskosten, lagere kosten voor kleinere verbouwingen en lagere kosten voor sanitaire – en schoonmaakartikelen.
  - De overige lasten zijn ca € 160.000 lager dan begroot. Het grootste deel komt voor rekening van advieskosten (€ 120.000 lager) en lagere kosten voor providers en ICT licenties (€ 150.000), mede veroorzaakt door voordelige aanbestedingsresultaten. De kosten voor niet lesgebonden uitgaven vielen ca € 160.000 hoger uit dan begroot, maar worden gecompenseerd door hogere ouderbijdragen. Diverse andere kleinere over- en onderschrijdingen resulteren in € 50.000 lagere bestedingen.

Het saldo financiële baten en lasten tot slot laat een lagere bate zien dan verwacht, een gevolg van de extreem lage rentevergoedingen op de spaarrekeningen.

5.3 Toelichting gereconstrueerde begroting 2018

De kalenderjaar begroting in bovenstaand overzicht van baten en lasten is gereconstrueerd, omdat de GSF werkt met schooljaar begrotingen. De begroting 2018 is de resultante van grofweg 7/12^e deel van de begroting 2017-2018 en 5/12^e deel van de begroting 2018-2019, waar nodig gecorrigeerd voor seizoensinvloeden.

In onderstaande tabel is de gereconstrueerde begroting over 2018 opgenomen:

GSF BEGROTING 2017 bedragen x € 1.000	<i>Gereconstrueerde begroting 2018</i>	<i>Begroting 2018- 2019</i>	<i>Begroting 2017- 2018</i>	<i>Realisatie 2017</i>
BATEN				
Rijksbijdragen OCW	59.522	60.120	59.120	60.729
Overige rijksbijdragen	113	27	180	268
Overige baten	2.688	2.786	2.709	3.242
TOTAAL BATEN	62.323	62.933	62.009	64.240
LASTEN				
Totaal personele lasten	50.453	51.227	49.761	49.601
Totaal afschrijvingen	1.591	1.608	1.673	1.610
Totaal huisvestingslasten	2.862	2.676	2.988	2.792
Totaal overige instellingslasten	7.549	7.388	7.702	7.173
TOTAAL LASTEN	62.455	62.898	62.124	61.175
SALDO BATEN EN LASTEN	-132	35	-115	3.064
SALDO FIN.BATEN EN LASTEN	6	3	7	5
SALDO EXPLOITATIE	-127	38	-108	3.069

De stijging van de Rijksbijdrage in 2018-2019 is een gevolg van hogere GPL in verband met de cao afspraken en het convenant leerkracht en het toenemen van andere rijksvergoedingen, waaronder de prestatiebox.

Het begrote exploitatieresultaat voor het schooljaar 2017-2018 is negatief, voor 2018 – 2019 positief. De gereconstrueerde begroting voor het kalenderjaar 2018 laat een hoger negatief saldo exploitatie zien dan het negatieve begrote school jaarresultaat 2017-2018. Oorzaak is verschillen die ontstaan door seizoenspatronen waarbij baten en lasten over de maanden fluctueren.

5.4 Levensfasebewust personeelsbeleid en overgangsregeling BAPO

Met de komst van de cao 2014-2015 is de voordien bestaande BAPO-regeling in een overgangsregeling-BAPO omgezet en is een nieuwe regeling vormgegeven, te weten het levensfasebewuste personeelsbeleid. De GSF maakt in haar meerjarenbegroting voor een periode van 4 jaar een inschatting van de financiële gevolgen voor de loonkosten van die medewerkers die van de overgangsregeling BAPO respectievelijk de nieuwe regeling gebruik maken. Dit is verwerkt in de regel totaal personele lasten in bovenstaande tabel.

5.5 Treasurybeleid

De GSF heeft een treasurystatuut. Uitgangspunt voor dit statuut is de regeling 'Beleggen, lenen en derivaten'. Jaarlijks stelt de GSF een treasury plan op, waarin onder andere is opgenomen een liquiditeitsprognose voor het komend schooljaar en voorstellen voor het zo effectief mogelijk inzetten van de liquide middelen.

Jaarlijks in september / oktober bespreekt de treasurycommissie het treasuryplan voor het dan gestarte schooljaar. Het CvB stelt uiteindelijk het treasuryplan vast. Bij aanvang van het treasury-jaar 2018-2019 besloot het CvB het werken met verschillende bankrelaties (respectievelijk ING en Rabobank) te continueren en een zo actief mogelijk treasurybeleid te voeren om de financiële baten te optimaliseren. Dit laatste uiteraard binnen de kaders van het treasurystatuut. Alle middelen die in 2018 door de GSF zijn uitgezet voldeden aan de regeling 'beleggen, lenen en derivaten'.

Onderstaande tabel geeft het gemiddeld behaald rendement over 2018 weer.

Treasuryrendement 2018 GSF Middelen

	stand 1-jan-18	stand 31-dec-18	gemiddeld uitstaand 2018	financiële baten / lasten	gemiddeld rendement 2018
Renterekeningen	€ 14.814.896	€ 16.673.166	€ 16.359.380	€ 1.251	0,01%
Rekening courant middelen	€ 876.564	€ 889.030	€ 2.344.096	€ 0	0,00%
TOTAAL	€ 15.691.460	€ 17.562.196	€ 18.703.476	€ 1.251	0,01%

Het gemiddeld rendement over 2018 van de spaarrekeningen bedroeg 0,01% tegenover een gemiddeld rendement van zowel spaarrekeningen en effecten in 2017 van 0,09% en 2016 van 0,38%. De voortdurende daling is vooral veroorzaakt door de almaar lagere rentevergoeding op de spaarrekeningen en het wegvallen van de effecten.

De financiële baten en lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen onder 'financiële baten', onder aftrek van de financiële lasten.

6 Toekomstige ontwikkelingen

6.1 Onderwijs en leerling

Begin 2016 is het huidige strategisch beleidsplan van de GSF vastgesteld. Hierin wordt de ambitie voor de komende vier jaar beschreven. Op basis van dit beleidsplan hebben scholen een schoolplan opgesteld. De plannen sluiten aan op maatschappelijke ontwikkelingen. Door technologie en digitalisering verandert de samenleving van een industriële naar een kennis- en netwerksamenleving. In de toekomst speelt technologie een nog grotere rol. Werk dat nu wordt gedaan door mensen, wordt straks uitgevoerd door machines en we zien dat mensen bij hun werk veel meer door ICT ondersteund worden. Veel functies veranderen daardoor drastisch. Jongeren hebben 21ste -eeuwse vaardigheden nodig om hierop voorbereid te zijn.

Het gaat dan om het vermogen tot kritisch denken, creatief denken, problemen oplossen, samenwerken, zelfregulering, communiceren, mediawijsheid en ook om sociale en culturele vaardigheden ICT-vaardigheden, informatievaardigheden, rekenkundige vaardigheden. Alle GSF-scholen besteden in hun schoolplan aandacht aan de wijze waarop deze vaardigheden in het onderwijs vorm krijgen.

Speciale aandacht wordt hierbij besteed aan de toepassing van ICT in het onderwijs. In de schoolplannen worden de ICT-doelen op langere termijn beschreven en wordt een stappenplan opgesteld om deze doelen te bereiken. Naast de aandacht voor 21ste -eeuwse vaardigheden krijgt ook de brede maatschappelijke en culturele vorming van de leerlingen aandacht. Hiermee wil de GSF persoonlijke ontwikkeling van leerlingen stimuleren zodat zij in staat zijn om zich met de opgedane kennis en vaardigheden te blijven ontwikkelen en in staat zijn zich in een snel veranderende samenleving staande te houden.

Deze combinatie van 21ste -eeuwse vaardigheden en persoonlijke vorming vatten wij samen in het begrip 'Betekenisvol leren'. Hiermee anticipeert de GSF op de uitgangspunten die ook in het eindadvies 'Ons Onderwijs 2032' zijn geformuleerd. Door het instellen van een innovatiefonds stimuleert de GSF onderwijsvernieuwing. Aan docenten worden tijd en faciliteiten geboden om innovatieve projecten uit te voeren. Wij volgen de ontwikkelingen van Curriculum.nu, dit is een vervolg op Onderwijs2032, maar verschilt op onderdelen van het advies van het platform Onderwijs2032. De eindrapportage van Curriculum.nu is nog niet opgeleverd.

We zijn bijna aan het einde van de beleidsperiode van GSF 2020: Ambitieuw en betrokken. We kunnen tevreden zijn op veel wat bereikt is in de afgelopen bijna drie jaar. In 2018 hebben we teruggeblikt op de geformuleerde doelstellingen en beoordelen we in hoeverre ze gerealiseerd zijn. Tevens hebben we aandacht gevraagd voor nieuwe ontwikkelingen die bij het opstellen van het strategisch beleidsplan nog niet op de voorgrond traden: deze nemen we mee bij de voorbereiding voor het volgende strategisch beleidsplan.

6.2 ICT

ICT Platform

In 2019 zal de implementatie van Windows 10 zijn afgerond en kan op alle werkplekken gebruik gemaakt worden van de Google File/Drive stream. Hierna kan de migratie van gebruikersdata van onze netwerkschijven naar de Google Cloud worden afgerond.

Dit betekent dat dan ook de weg ligt om onze centrale server infra-structuur af te bouwen en waar mogelijk te migreren naar een Cloud omgeving.

In schooljaar 2018-2019 wordt een analyse afgerond met betrekking tot welk Cloudplatform het beste past bij de GSF. De Google Cloud lijkt voor GSF gelet op de keuze voor Google G-Suite het meest voor de hand te liggen echter moet bij de keuze ook rekening worden gehouden met het feit dat voor de komende jaren Windows nog een belangrijk rol zal hebben in ons netwerk.

De feitelijke migratie zal in de tweede helft van 2019 plaatsvinden.

ICT & Didactiek

Door de scholen is aangegeven het gebruik van ICT in het onderwijs extra aandacht te willen geven. Teneinde het gebruik van ICT hulpmiddelen in het onderwijs verder te stimuleren zullen de scholen vanuit de OOD ondersteund worden op het onderwerp ICT & Didactiek.

Hoe dit op de OOD vorm wordt gegeven is nog niet bekend, helder is dat op dit moment op de ICT afdeling van de OOD geen didactische expertise aanwezig is.

Basisdienstverlening

In de laatste maanden van dit schooljaar wordt gewerkt aan de definitie van basisdienstverlening die vanuit de OOD aan de school wordt aangeboden. De verwachting is dat in overleg met de scholen een belangrijk deel van de bestaande dienstverlening hierin wordt opgenomen maar zeker is dat scholen ook ondersteuning wensen op nieuwe aandachtsgebieden.

Zo wordt op dit moment onderzocht hoe vanuit de OOD scholen kunnen worden ondersteund bij het roosteren.

Apparatuur

In 2019 zal het gebruik van Chromebooks opnieuw sterk toenemen omdat zowel ARHC en HZM in schooljaar 2019-2020 starten met chromebooks terwijl VSC en GL het laatste jaar instromers met chromebooks binnen zal krijgen. Er blijven relatief veel Windows werkplekken, o.a. ten behoeve van het afnemen van examens, op de scholen noodzakelijk. In 2019 zullen alternatieven worden onderzocht teneinde meerjarige investeringen in nieuwe werkplekken te voorkomen.

6.3 Personeel

Professionalisering

De GSF Academie biedt ook in 2019 een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod aan van trainingen en cursussen voor alle medewerkers van de GSF. Daarnaast biedt de Academie ondersteuning in de facilitering van specifieke professionaliseringstrajecten op de school zelf. Aan de GSF Academie zal een online academie toegevoegd worden, waar vele trainingen en opleidingen op beschikbaar gesteld

worden. Dit zijn trainingen die zowel direct ter ondersteuning van het werk zijn, als voor de persoonlijke ontwikkeling aantrekkelijk zijn. Alle medewerkers kunnen plaats- en tijdonafhankelijk zoveel trainingen/cursussen volgen als ze willen.

De GSF Opleidingschool wordt verder ontwikkeld aan de hand van de ontwikkelpunten die uit de herbeoordeling van 2015 zijn gekomen. De samenwerking met de lerarenopleidingen en de werving en selectie van studenten staan onder andere op het programma.

HR-systeem

Het HR-systeem HR2day wordt ook in 2019 verder ontwikkeld. Het doel is om alle processen eenvoudiger en inzichtelijker te maken voor zowel medewerkers als leidinggevenden.

Personele consequenties in verband met teruggang leerlingenaantallen

Aangezien demografisch gezien het aantal kinderen afneemt, leidt dit onherroepelijk ook tot minder leerlingen bij de scholen van de GSF. Het is zaak om continu te sturen op de personele consequenties zodat werkzekerheid gegarandeerd kan blijven. Ieder jaar wordt dit zorgvuldig bekeken.

Mobiliteitsbeleid

Binnen de GSF is behoefte aan beleid op het gebied van mobiliteit. Deze behoefte wordt gevoed door maatschappelijke ontwikkelingen zoals duurzame inzetbaarheid en het opschuiven van de pensioengerechtigde leeftijd, maar ook door economische motieven, zoals vergrijzing en een toenemend aantal vakken waarvoor een tekort op de arbeidsmarkt is en ook krimp in de sector met een lager leerlingaantal voor scholen.

Functiebouwwerk

Vanaf 2019 wordt het functiebouwwerk aangepast. Er wordt gestart met het OOP. Vervolgens zal het OP en de directie aan bod komen.

Strategisch HRM (SHRM)

Anders kijken naar personeel, ofwel strategisch HRM, dient verder uitgewerkt te worden. Nadat het Goois Lyceum twee jaar een pilot heeft gedraaid met waarderingsgesprekken, ligt het plan voor om voor de gehele GSF de gesprekkencyclus in 2019 te vervangen door waarderingsgesprekken. Het doel van deze gespreksvorm is dat de ontwikkeling van de medewerker centraal staat samen met de waarde die de medewerker toevoegt aan de organisatie. Wanneer blijkt dat de waarde onvoldoende is, zal vanzelfsprekend een ander traject ingezet worden.

Daarnaast zal verkend worden in hoeverre de organisatie zich kan ontwikkelen van HRM (Human Resources Management) naar HTD (Human Talent Development).

Medewerkersonderzoek

In 2020 zal weer een medewerkersonderzoek gedaan worden. Zo kunnen de uitkomsten daarvan ook meegenomen worden in de vorming van het strategisch beleidsplan voor de komende vier jaar.

6.4 Financiën; continuïteitsparagraaf

Met een positief jaarresultaat over 2018 van € 1,9 mln. tegenover een begroot negatief resultaat van € 0,1 mln. heeft de GSF wederom een financieel positief jaar achter de rug. Voor nadere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 5 Financiën.

Bij de volgende tabellen ter toelichting is de door OCW geadviseerde indeling en paragraafnummering aangehouden.

A1 Personele bezetting en leerlingenaantallen

In onderstaande tabel staat het verloop van de FTE inzet opgenomen, die voortvloeit uit de meerjarenbegrotingen voor de schooljaren 2018-2019 tot en met 2021-2022 die door de GSF in het voorjaar van 2018 zijn vastgesteld.

De verwachte afname in inzet van onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel de komende jaren is een gevolg van een verwachte afname van het aantal leerlingen, onder andere als gevolg van verwachte demografische ontwikkelingen, in combinatie met geraamde toenemende loonkosten op grond van anciënniteit.

KENGETAL Gemiddelde personele bezetting in FTE	Verslagjaar 2018	Begroting 2018-2019	Begroting 2019-2020	Begroting 2020-2021	Begroting 2021-2022
Management / Directie	15,0	15,0	15,0	15,0	14,9
Onderwijzend personeel	483,1	480,8	465,6	456,9	448,7
Onderwijs Ondersteunend Personeel	134,7	135,0	133,4	131,3	129,2
<i>Totaal</i>	<i>632,8</i>	<i>630,8</i>	<i>614,0</i>	<i>603,2</i>	<i>592,8</i>
aantal leerlingen (verslagjaar gemiddeld)	7.074	7.026	6.991	6.891	6.871

A2 De meerjarenbegroting

Zoals bovenstaand al aangegeven kent de GSF een begroting per schooljaar. Voor de vertaling naar onderstaande tabellen zijn de schooljaar-begrotingen voor 7/12de respectievelijk 5/12de deel toegewezen naar de kalenderjaren.

In onderstaande tabel is de prognose van de baten en lasten zichtbaar gemaakt, herrekend naar kalenderjaar:

Staat / raming van baten en lasten	Verslagjaar 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
BATEN				
Rijksbijdragen OCW	61.477.867	59.947.842	59.479.058	59.001.758
Overige rijksbijdragen en subsidies	191.800	27.500	19.167	7.500
Overige baten	2.980.967	2.776.342	2.754.058	2.737.858
TOTAAL BATEN	64.650.634	62.751.683	62.252.283	61.747.117
LASTEN				
Personele lasten	51.090.568	50.979.567	50.565.967	50.345.158
Afschrijvingen	1.655.984	1.671.742	1.741.650	1.681.958
Huisvestingslasten	2.599.582	2.676.767	2.669.858	2.658.525
Overige lasten	7.384.632	7.365.783	7.305.525	7.261.058
TOTAAL LASTEN	62.730.766	62.693.858	62.283.000	61.946.700
SALDO BATEN EN LASTEN	1.919.868	57.825	-30.717	-199.583
Saldo financiële baten en lasten	-6.624	3.000	3.000	3.000
RESULTAAT	1.913.244	60.825	-27.717	-196.583

Aan de batenzijde is sprake van een verwachte afname van inkomsten, vooral vanuit de Rijksbijdragen, veroorzaakt door een verwachte terugloop van het aantal leerlingen.

Voor de verklaring van de personele en overige lasten in het verslagjaar 2018 wordt verwezen naar de paragraaf 5.2 'exploitatie' in dit bestuursverslag.

Aan de kostenzijde is als gevolg van het dalend aantal leerlingen ook sprake van afnemende personele kosten, waaronder loonkosten. De afschrijvingslasten nemen wat toe door aanpassingen aan gebouwen. Bij de huisvestingslasten gaat de GSF uit van een huisvestingssituatie waarbij het economisch eigendom van de gebouwen bij de gemeenten rust.

De GSF heeft een bevredigende financiële positie, die een tegenvaller kan opvangen. In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans van de Gooise Scholen Federatie opgenomen. Basis voor deze tabel zijn de balans per 31 december 2018 en de verwachte mutaties op basis van de meerjarenbegroting 2018-2019 en verder.

Balans / prognose	Verslagjaar 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
VASTE ACTIVA:				
Immateriele vaste activa	0	0	0	0
Materiele vaste activa	9.462.501	10.053.884	9.989.693	9.149.568
Financiële vaste activa	284.845	284.845	0	0
TOTAAL VASTE ACTIVA	9.747.346	10.338.729	9.989.693	9.149.568
VLOTTENDE ACTIVA:				
Voorraden	0	0	0	0
Vorderingen	1.636.290	1.636.290	1.636.290	1.636.290
Kortlopende effecten	0	0	0	0
Liquide middelen	17.562.199	17.033.761	17.745.706	18.316.239
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	19.198.489	18.670.051	19.381.996	19.952.529
TOTAAL ACTIVA	28.945.835	29.008.780	29.371.688	29.102.097
PASSIVA:				
Algemene reserve	13.597.203	13.785.528	13.902.811	13.851.228
Bestemmingsreserve publiek	1.478.916	1.351.416	1.206.416	1.061.416
Bestemmingsfonds privaat	6.492	6.492	6.492	6.492
EIGEN VERMOGEN	15.082.611	15.143.436	15.115.719	14.919.136
VOORZIENINGEN	5.794.912	5.824.762	6.215.387	6.142.379
LANGLOPENDE SCHULDEN	0	0	0	0
KORTLOPENDE SCHULDEN	8.068.312	8.040.582	8.040.582	8.040.582
TOTAAL PASSIVA	28.945.835	29.008.780	29.371.688	29.102.097

Op basis van de begrote resultaten neemt de reservepositie van de GSF per 31 december 2021 enigszins af. Wanneer we de reservepositie van bijna € 15 mln. afzetten tegen het berekende benodigde weerstandsvermogen zoals in onderstaande paragraaf verder toegelicht van € 3,1 mln. voor de GSF als geheel kan de conclusie getrokken worden dat de financiële positie van GSF meer dan robuust is om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

B1 Rapportage risicobeheersingssysteem

Het interne risicobeheersingssysteem is ingebed in de planning en controlcyclus van de GSF. Zowel expliciet, door een aparte risicoparagraaf in de begroting, jaarplannen en rapportages op te nemen, als impliciet door het op de diverse beleidsterreinen confronteren van gestelde doelen met realisatie, analyse van afwijkingen en bijsturen.

Eind 2017, begin 2018 heeft de GSF een actualisatie van de risico-inventarisatie en risico - analyse opgesteld. De GSF heeft dit ook in 2015, 2012 en 2010-2011 uitgevoerd. De resultaten van deze actualisatie zijn opgenomen in de relevante documenten van de planning en controlcyclus.

Het College van Bestuur gaat in haar gesprekken over begroting, jaarplannen en rapportages in gesprek met de schoolleiding in op de risico's, ontwikkelingen daarin en werking van de beheersmaatregelen.

Onderdeel van het risicobeheersingssysteem is het financieel kwantificeren van de risico's en deze af te zetten tegen de reservepositie van de GSF als geheel, maar ook per school. De reservepositie dient immers als dekking voor mogelijke risico's.

De uitkomsten van deze analyse hebben voor de GSF als geheel tot een bedrag aan benoemde risico's van ca. € 3,1 miljoen geleid. Het totaal van de risico's van de afzonderlijke scholen bedraagt € 3,9 mln. Het verschil van € 0,8 mln. wordt veroorzaakt door risicospreiding.

De GSF streeft ernaar eens in de 2 a 3 jaar een actualisatie uit te voeren van haar risicoanalyse en risico-inventarisatie. Daarin worden actuele ontwikkelingen meegenomen respectievelijk de reeds geïdentificeerde risico's opnieuw beoordeeld. Uit de risico actualisatie is gebleken dat de GSF met een reservepositie van bijna 15 mln. en een geschat buffervermogen voor risico's van 3,1 mln. een flinke 'overreserve' heeft. In 2018 heeft de GSF reservebeleid geformuleerd waarmee zij op gecontroleerde wijze wanneer gewenst de overreserve kan afbouwen.

B2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Belangrijke risico's betreffen onder andere een onverwachte daling van het aantal leerlingen, een hoger ziekteverzuim dan geraamd en mogelijke personeelsconflicten die leiden tot hoge uitstroombaten. Ook is sprake van risico's die voortvloeien uit instabiliteit in de bekostiging of onvoldoende indexering vanuit de Rijksbekostiging en inherente risico's in de bedrijfsvoering. Daarbij is uiteraard ook stilgestaan bij de beheersmaatregelen die de GSF neemt om de risico's ofwel te verminderen ofwel daarop te kunnen anticiperen.

Om het risico van onverwachte terugloop van leerlingen te verminderen maakt de GSF jaarlijks gebruik van in- en externe leerlingprognoses, in combinatie met een flexibele schil in haar personeelscapaciteit. Aan de raming van de leerlingenaantallen besteden de scholen van de GSF uiteraard aandacht, en zowel t.a.v. de leerling ontwikkeling als de Rijksbijdragen wordt voorzichtig geraamd. Voor beheersing van het ziekteverzuim respectievelijk ter voorkoming van personeelsconflicten voert de GSF een actief personeels- en verzuimbeleid.

B3 Rapportage van het toezichthoudend orgaan.

De Raad van Toezicht overlegt ten minste vier keer per jaar met het College van Bestuur en legt per jaar twee werkbezoeken aan scholen af. Op de agenda van de vergaderingen staan doorgaans strategische onderwerpen. Deze kunnen het onderwijsbeleid betreffen, zoals passend onderwijs of betekenisvol onderwijs, maar ook onderwerpen als personeelsbeleid, huisvesting, leerlingenaantal en (meerjaren-)begroting worden behandeld. De Raad van Toezicht adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd over deze onderwerpen en verleent zijn goedkeuring inzake het meerjarenbeleid, de (meerjaren-)begroting en de jaarrekening respectievelijk jaarrapport. Daarnaast rapporteert het College van Bestuur in de verschillende vergaderingen met de Raad van Toezicht omtrent de stand van zaken rond exploitatie, bedrijfsvoering, personeel, beleid, uitkomsten inspecties e.d. opdat de Raad van Toezicht haar toezichthoudende functie naar behoren kan uitoefenen.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is gebaseerd op verschillende competentieprofielen, waardoor de raad beschikt over brede kennis van en ervaring op het gebied van onder andere juridische zaken, financiën, onderwijs, bestuurskunde en personeelszaken. De Raad van Toezicht weegt in haar advisering en besluitvorming de belangen van zowel interne- als externe stakeholders zo veel mogelijk mee. Onderwerpen van specifiek financiële of bedrijfsvoering aard of risico's worden voorafgaand aan de raadsvergaderingen minstens twee keer per jaar door de financiële commissie

besproken met het College van Bestuur. Het College van Bestuur brengt de leden van de financiële commissie op de hoogte van feiten, ontwikkelingen en voornemens en legt (voorgenomen-) besluiten aan de commissie voor. Vervolgens adviseert de commissie de Raad van Toezicht, indien door de raad een besluit moet worden genomen over bijvoorbeeld treasury vraagstukken, (meerjaren-) begroting en jaarrekening. Met deze werkwijze is de raad op de hoogte van (potentiele) risico's op inhoudelijk en financieel/bedrijfsvoering gebied en vult zij haar statutaire opdracht het College van Bestuur 'met raad' toe te staan zo goed mogelijk in. Naast de financiële commissie heeft de Raad van Toezicht in 2018 besloten tot het instellen van twee commissies; te weten een commissie Onderwijs & Kwaliteit (O&K) en een commissie Remuneratie. De commissie O&K vergadert 3 tot 4 keer per jaar, de remuneratie commissie indien daar aanleiding toe is.

7 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen significante zaken te melden.

JAARREKENING 2018

Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

De Stichting Gooise Scholen Federatie verzorgt voortgezet onderwijs op algemeen bijzondere grondslag in het Gooi en de Noordelijke Vechtstreek, in het bijzonder in scholen in Bussum, Hilversum, Huizen, Laren en Weesp. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 41194761 en is statutair gevestigd te Bussum. Het bestuursnummer van de stichting is 40696.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Wanneer sprake is van transacties van betekenis met verbonden partijen, die niet onder de normale marktvoorwaarden zijn aangegaan, worden aard, omvang en relevante informatie van deze transacties toegelicht bij de betreffende jaarrekeningpost. Als verbonden partij zijn aan te merken rechtspersonen waarover overheersende of overwegende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook leden van het College van Bestuur, Raad van Toezicht en directie van de scholen van de GSF zijn verbonden partijen.

Waar sprake is van schattingen wordt de aard van deze schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen en oordeelsvorming opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar

Bijzondere waardeverminderingen op vaste activa worden bij de betreffende jaarrekeningpost toegelicht, een negatief verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde wordt ten laste van het resultaat gebracht.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, inclusief toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Gebouwen en terreinen

Gebouwen waarvan de Stichting zowel economisch als juridisch eigenaar is, worden geactiveerd en in 40 jaar afgeschreven.

Bij gebouwen die door de overheid gefinancierd zijn, berust het juridisch eigendom bij de Stichting Gooise Scholen Federatie. Het economisch claimrecht berust bij de gemeenten.

Het is echter mogelijk dat een deel van deze gebouwen door de Stichting zelf is gefinancierd, waarbij geen economisch claimrecht is verworven. Dit deel van de gebouwen wordt na afloop van de ver- en nieuwbouw geactiveerd en in 20 jaar afgeschreven, mits de drempelwaarde van €25.000 overschreden wordt. Indien de drempelwaarde niet overschreden wordt, worden de investeringen direct ten laste van het resultaat gebracht.

Inpandige verbouwingen die gelijk zijn aan of hoger dan € 25.000 worden geactiveerd en in 10 jaar afgeschreven.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Activa in ontwikkeling

Deze projecten worden opgenomen tegen de vervaardigingskosten, verminderd met de ontvangen overheidssubsidies en, in voorkomende gevallen, met de opbrengst verkopen van gebouwen of terreinen.

Financiële vaste activa

Het als financiële vaste activa opgenomen bedrag betreft een per 31 december 2018 opgeboekte langlopende vordering op UWV voor door GSF uitgekeerde transitievergoedingen over de periode 2015-2018 aan medewerkers waarbij het dienstverband is beëindigd als gevolg van ziekte. De GSF zal de vordering in het voorjaar van 2020 bij UWV indienen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en eventuele bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voor uitgaven voor groot onderhoud aan de gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De GSF maakt gebruik van de toegestane afwijking voor de kalenderjaren 2018 en 2019 om de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, waarbij is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Deze methode is in 2017 en voorgaande jaren eveneens toegepast.

De voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

Per balansdatum zijn voorts voorzieningen gevormd voor aanspraken die de medewerkers van de GSF in voorkomende gevallen hebben uit hoofde van de cao-regeling spaarverlof respectievelijk de persoonlijk budget uren te sparen. De voorzieningen worden bepaald door het aantal gespaarde uren te vermenigvuldigen met de genormeerde bedragen die behoren bij de loonschaal van de betreffende medewerker en dienen om bij opname van de uren vervanging voor de betreffende medewerker te kunnen bekostigen. Ook is per balansdatum een voorziening gevormd voor loonkosten van langdurig zieke medewerkers die naar verwachting tot het moment van uitdiensttreding niet meer aan het arbeidsproces deel zullen nemen.

Overige activa en passiva

Voor zover in het bovenstaande niet anders is aangegeven, worden activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, tenzij anders vermeld.

Subsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt.

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De GSF heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verwerkt.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief

De activeringsgrens voor inventaris en apparatuur was in 2018 € 1.500. Altijd wordt afgeschreven op de volgende categorieën:

● ICT-middelen- kort*	3 jaar
● ICT- middelen- middel***	4 jaar
● ICT-middelen- lang**	5 jaar
● Software	5 jaar
● Audiovisuele middelen	5 jaar
● Digitale schoolborden	7 jaar
● Apparatuur en machines	10 jaar
● Meubilair (inventaris)	20 jaar

* Bij ICT-middelen-kort gaat het om servers, chromebooks en tablets.

** Het betreft fat clients, printers, monitoren, UPS, switches en access points.

*** Het betreft laptops.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten			
	2018	Begroot 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen	61.477.867	59.521.786	60.729.322
3.2 Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	191.800	112.712	268.408
3.5 Overige baten	2.980.967	2.688.186	3.241.931
Totaal baten	64.650.634	62.322.684	64.239.661
Lasten			
4.1 Personeelslasten	51.090.568	50.452.611	49.601.027
4.2 Afschrijvingen	1.655.984	1.590.979	1.609.835
4.3 Huisvestingslasten	2.599.582	2.861.956	2.791.520
4.4 Overige lasten	7.384.632	7.549.271	7.172.912
Totaal lasten	62.730.766	62.454.817	61.175.294
Saldo baten en lasten	1.919.868	-132.133	3.064.367
6 Financiële baten en lasten	6.624-	5.567	4.848
Resultaat	1.913.244	126.566-	3.069.215

KASSTROOMOVERZICHT

	2018	2017
	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	1.919.868	3.064.367
Aanpassing voor:		
4.2 Afschrijvingen	1.655.984	1.609.835
2.2 Mutaties voorzieningen	442.671	718.267
Verandering in vlottende middelen:		
1.2.2 Vorderingen	626.314	-631.800
2.4 Kortlopende schulden	676.215	270.546
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	4.068.424	6.294.815
6.1 Ontvangen interest	1.251	13.003
6.2 Betaalde interest	-7.875	-8.155
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	4.061.800	6.299.663
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1.1.2 Investerings in MVA	-1.906.218	-1.698.489
1.1.2 Desinvesteringen in MVA		527.200
1.1.3 Overige investeringen in FVA	-284.845	500.000
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.191.063	-671.289
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
2.3 Nieuw opgenomen lening		
Aflossing langlopende schulden		-18.034
Totaalkasstroom uit financieringsactiviteiten	0	-18.034
Mutatie liquide middelen	1.870.737	5.610.340
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari:	15.691.462	10.081.122
Mutatie boekjaar	1.870.737	5.610.340
Stand per 31 december:	17.562.199	15.691.462

Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

1. Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

1.1.2	Materiële vaste activa	Aanschaf prijs 1-1-2018 EUR	Afschrijving cumulatief 1-1-2018 EUR	Boekwaarde 1-1-2018 EUR	Investerings EUR	Des- investerings EUR
1.1.2.1	Gebouwen en terreinen	7.220.056	2.570.251	4.649.805	585.268	0
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	12.189.124	7.629.878	4.559.246	1.216.750	873.549
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	42.350	39.134	3.217	76.188	20.906
1.1.2.5	In uitvoering en vooruitbetalingen	0		0	28.012	0
	Materiële vaste activa	19.451.531	10.239.263	9.212.268	1.906.218	894.455

1.1.2	Materiële vaste activa	Afschrijvingen EUR	Aanschaf prijs 31-12-2018 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2018 EUR	Boekwaarde 31-12-2018 EUR
1.1.2.1	Gebouwen en terreinen	527.113	7.805.324	3.097.364	4.707.961
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	1.124.823	12.532.325	7.881.152	4.651.173
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	4.049	97.632	22.277	75.356
1.1.2.5	In uitvoering en vooruitbetalingen		28.012	0	28.012
	Materiële vaste activa	1.655.984	20.463.293	11.000.792	9.462.501

Ad 1.1.2.1:

Onder deze post is de nieuwe sportzaal van het Vechtstede College opgenomen. Ook zijn de inpandige verbouwingen een onderdeel van deze rubriek. In 2018 hebben er vier investeringen plaatsgevonden. De grootste verbouwing was op het A. Roland Holst College, hier heeft een upgrade van de Jonkerweg plaatsgevonden. Verder zijn er noodlokalen geplaatst bij de Huizermaat. De Gooise Praktijkschool heeft de techniekruimte aangepast. De laatste investering betrof het vervangen van ramen op het Casparus College. Het laatste onderdeel van deze rubriek betreft de zonnepanelen.

Ad 1.1.2.3:

De investeringen betroffen kantoor- en schoolmeubilair en kluisjes. ICT- investeringen betroffen onder andere de aanschaf van chromebooks, MacBooks, pc's, active panels en access points. Verder is er geïnvesteerd in een draadloos vergadersysteem, televisieschermen, koffiemachines, fietsenrekken en vakgebonden inventaris. De desinvesteringen betreffen voornamelijk buitengebruikstellingen van volledig afgeschreven ICT-apparatuur.

Ad 1.1.2.4:

Het betreft drie motorvoertuigen die in gebruik zijn. Er zijn in 2018 twee autobussen gekocht, één voor College De Brink en één voor de Gooise Praktijkschool. Verder heeft de Onderwijs Ondersteunende Dienst een motorvoertuig in gebruik.

Ad 1.1.2.5:

Deze post bevat voorbereidingskosten die het Vechtstede College heeft gemaakt. Deze school gaat in 2018-2019 flink uitbreiden met grotere aula's en extra lokalen. De bijdrage van de gemeente Weesp was in 2018 hoger dan de voorbereidingskosten, om deze reden is het saldo gepresenteerd als een "kortlopende schuld". Verder zijn de voorbereidingskosten van € 28.012 opgenomen die het Goois Lyceum heeft gemaakt, deze school krijgt een volledige renovatie van het gehele gebouw.

1.1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

1.1.3	Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings en verstrekte leningen	Desinvesteringen en aflossingen	Waardeveranderingen	Aandeel in resultaat deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2018
		EUR	EUR	EUR	EUR		EUR
1.1.3.8	Overige vorderingen		284.845				284.845
	Financiële vaste activa	0	284.845	0	0		284.845

Ad 1.1.3.8:

In 2018 is er een vordering opgenomen op het UWV. Het betreffen uitgekeerde transitievergoedingen uit de periode 2015 t/m 2018 waarbij sprake is van gehele en/of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. De vordering heeft een looptijd van langer dan 1 jaar, om deze reden is deze post opgenomen in deze rubriek.

1.2.2 Vorderingen

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

1.2.2 Vorderingen		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.2.2.1	Debiteuren	81.709	77.622
1.2.2.2	OCW / EZ	10.205	10.205
1.2.2.7	Studenten/deelnemers/cursisten	169.967	93.992
1.2.2.8	Overige overheden	321.726	174.650
1.2.2.10	Overige vorderingen	21.821	14.585
	Overlopende activa	1.070.862	676.920
1.2.2.16	Af.vorzieningen wegens oninbaarheid	40.000	38.000
	Vorderingen	1.636.290	1.009.974
	Uitsplitsing:		
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	1.062.178	668.717
1.2.2.13	Verstreckte voorschotten	8.684	8.203
	Overlopende activa	1.070.862	676.920

Ad 1.2.2.2:

Het Casparus College krijgt een OCW-subsidie doorstroomprogramma vmbo-mbo van groot € 24.500 voor het schooljaar 2018-2019. Hiervan is 5/12 deel als vordering opgenomen in 2018.

Ad 1.2.2.7:

Het gaat onder andere om ouderbijdragen voor het schooljaar 2018-2019 die eind december nog niet ontvangen waren. De vordering op het externe boekenfonds, dat de inning van de ouderbijdrage en bijdragen t.b.v. de werkweken verzorgt, is in deze rubriek opgenomen. Tegenover deze vordering staat de post vooruit ontvangen bijdrage schoolkosten, opgenomen in de rubriek overlopende passiva.

Ad 1.2.2.8:

De Gooise Praktijkschool heeft een ESF- subsidie beschikking. De opgenomen vordering betreft alle gemaakte subsidiabele kosten vanaf augustus 2016 t/m december 2018. Begin 2019 komt de vordering over het jaar 2016-2017 binnen.

Ad 1.2.2.12:

In deze post zijn onder andere vooruitbetaalde kosten op investeringen opgenomen die in 2019 in gebruik worden genomen.

Ad 1.2.2.16:

Eind december maakt de GSF centraal een schatting van de oninbare ouderbijdragen in het schooljaar en treft hiervoor een voorziening.

1.2.4 Liquide middelen

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.2.4.1	Kasmiddelen	10.938	5.715
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	17.551.261	15.685.747
	<u>Liquide middelen</u>	17.562.199	15.691.462

Tegoeden op bankrekeningen worden aangehouden bij de ING bank, d.m.v. een rekeningcourant faciliteit en een spaarrekening en bij de Rabobank d.m.v. rekening courantrekeningen voor de scholen en een spaarrekening.

De toename van de liquide middelen kan worden verklaard door geringe investeringen en het hoge exploitatieresultaat.

2. Passiva

2.1 Eigen vermogen (na resultaatbestemming)

2.1	Eigen vermogen	Stand per 1-1-2018 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2018 EUR
2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)	11.568.959	2.028.244	0	13.597.203
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	1.593.916	115.000-	0	1.478.916
2.1.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)	6.492	-	-	6.492
	Eigen vermogen	13.169.367	1.913.244	-	15.082.611
2.1.1.5	Schoolfonds	6.492	0	0	6.492
	Bestemmingsfonds (privaat)	6.492	0	0	6.492

Ad 2.1.2:

Er zijn voor drie scholen bestemmingsreserves gevormd. Voor Huizermaat gaat het om een bestemmingsreserve ter dekking van een deel van de afschrijvingslasten die zien op interne verbouwingen en de eigen bijdragen in de revitalisatie (€ 600.000, te weten 8 * € 75.000). Voor het Vechtstede is een bestemmingsreserve gevormd ter dekking van de afschrijvingskosten van een deel van de uitbreiding die Vechtstede voor eigen rekening neemt: € 593.916. De uitbreiding zal medio 2019 in gebruik worden genomen. Als gevolg van actuele ontwikkelingen zal deze bestemmingsreserve mogelijk nog toenemen. Bij het A. Roland Holst College heeft een upgrade plaatsgevonden voor het interieur van haar gebouwen waarbij een bestemmingsreserve is gevormd voor de helft van de afschrijvingslasten, te weten € 800.000 / 10 * 50% = € 400.000. Daarmee komt het totaal van de bestemmingsreserves op € 1.593.916. De afname met € 115.000 betreft € 40.000 afschrijving voor het A Roland Holst College en € 75.000 voor Huizermaat. De bestemmingsreserve voor het Vechtstede College is nog niet ingezet aangezien de uitbreiding nog niet in gebruik is genomen en er nog geen afschrijvingen plaatsvinden.

Ad 2.1.5:

Het schoolfonds is opgebouwd uit nog niet-bestede ouderbijdragen. In 2018 vonden geen verminderingen plaats.

2.2 Voorzieningen

2.2	Voorzieningen	Stand per 1-1-2018	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	Stand per 31-12-2018	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1	Personele voorzieningen	1.774.513	849.861	-514.557	0		2.109.817	951.487	1.158.330
2.2.3	Voorziening Groot onderhoud	3.577.728	942.085	-834.717	0		3.685.095	944.746	2.740.349
	Voorzieningen	5.352.241	1.791.946	-1.349.274	0	0	5.794.912	1.896.233	3.898.679

Ad 2.2.1:

De GSF onderscheidt personele voorzieningen voor spaarverlof, jubileumuitkeringen en overige personele verplichtingen.

De voorziening spaarverlof is gevormd voor 12 personeelsleden (2017 17 personeelsleden) die hun verlof zullen opnemen in de periode 2018-2027. Deze voorziening bedroeg eind 2018 € 157.000 (2017 € 235.000). De voorziening wordt berekend door het gespaarde aantal uren te vermenigvuldigen met het bij de schaal behorende uurtarief op basis van de cao-vo.

De voorziening jubileumuitkeringen dient ter dekking van de kosten voor toekomstige ambtsjubilea, in het geval sprake is van een 25 of 40 jaar dienstverband bij de overheid. De voorziening is bepaald op basis van een gemiddeld bedrag van € 750 (in 2017 € 685) per FTE in vaste dienst, te weten 546 FTE (2017: 548). De voorziening bedroeg daarmee eind 2018 € 410.000 (2017 € 375.000). Het gemiddeld bedrag per FTE is vooral toegenomen als gevolg van de cao loonsverhoging in 2018 resp 2019 en toegenomen premies

De voorziening overige personele verplichtingen bedraagt per 31 december 2017 € 1.543.000 (2017: € 1.081.000) en valt uiteen in:

- € 678.000 ter dekking van kosten voor toekomstige opname van de tot en met 31 december 2018 gespaarde uren (50-uur regeling) levensfasebewust personeelsbeleid (2017: € 637.000).
- € 316.000 ten behoeve van het verwachte toekomstige door OCW in mindering op de uitkeringen te brengen 25% aandeel van de werkloosheidsuitkeringen van voormalige GSF-medewerkers (2017: € 444.000).
- € 170.000 ten behoeve van verwachte transitievergoedingen (2017 € 84.000)
- € 380.000 ter dekking van de nog te betalen loonkosten van langdurig zieke medewerkers waarvan terugkeer in het arbeidsproces tot het moment van uitdiensttreding niet meer waarschijnlijk is (2017 € 0)

Ad 2.2.3:

De overige voorzieningen betreft de onderhoudsvoorziening; gevormd ter egalisatie van uitgaven voor groot planmatig onderhoud. De voorziening is onderbouwd met onderhoudsplannen die begin 2018 geactualiseerd zijn. De onttrekking in 2018 ad € 0,83 mln. betreffen reguliere groot-onderhoudsuitgaven.

2.4 Kortlopende schulden

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
2.4.8	Crediteuren	1.618.381	1.387.143
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.110.759	2.149.121
2.4.10	Schulden ter zake van pensioenen	601.340	575.873
2.4.12	Overige kortlopende schulden	880.938	561.270
	Overlopende passiva	2.856.894	2.718.689
	Kortlopende schulden	8.068.312	7.392.096
	Uitsplitsing		
2.4.14	Vooruitontvangen subsidies OCW / EZ	183.755	180.790
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	1.651.507	1.634.569
2.4.19	Overige overlopende passiva	1.021.632	903.330
	Overlopende passiva	2.856.894	2.718.689

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Ad 2.4.8:

Deze post bevat de per balansdatum nog te betalen facturen aan leveranciers. Per 31-12-2018 is in de post opgenomen nog te betalen facturen voor onder andere de uitbreiding van het Vechtstede College, verbouwingen, premie collectieve vrijwillige arbeidsongeschiktheidsverzekering, inhuur extern personeel, ICT apparatuur, lesmaterialen en energieleveringen.

Ad 2.4.9 en 2.4.10

Het betreft de in januari 2019 afgedragen loonheffingen, premies sociale lasten en pensioenpremies op basis van de salarissen over december 2018.

Ad 2.4.12:

Ultimo 2018 bestaat deze post onder andere uit nog te betalen bedragen voor inhuur van extern personeel (ca € 30.000), energie (€ 70.000), nog te betalen bedragen voor verbouwingsprojecten, ontvangen borgsommen voor het gebruik van kluisjes op de scholen (€ 46.000), verplichtingen aan het personeel in het kader van een 'lief en leed' fonds (€10.000), uitbetaling van het 50 uur persoonlijk budget (€ 51.000) en diverse kleinere nog te betalen posten. Verder is een kortlopende schuld ontstaan ultimo 2018 van € 360.000 aangezien de bijdrage van de gemeente Weesp hoger was dan de ontvangen facturen m.b.t de uitbreiding van het Vechtstede College.

Ad 2.4.14:

Onder de vooruit ontvangen subsidies OC&W / LNV geormerkt / niet geormerkt, ad € 183.755 zijn de volgende posten opgenomen:

Niet geormerkte overlopende subsidies:

o Conventant voortijdig schoolverlaten	€ 55.678
o Regeling lerarenbeurs	€ 96.946
o Opleiden in de school	€ 26.665
o Curriculumontwikkeling	€ 4.466

Totaal € 183.755

De niet geormerkte subsidies voor 'Conventant voortijdig schoolverlaten', 'Opleiden in de school', 'regeling lerarenbeurs' en curriculumontwikkeling zijn als overlopend aangemerkt ten behoeve van een goede afstemming tussen het moment waarop de kosten worden gemaakt en waarop deze subsidie als bate wordt opgenomen.

Ad 2.4.17:

Onder deze post is opgenomen de per 31 december 2018 opgebouwde vakantierechten van de medewerkers (€ 1.499.000) en de opgebouwde rechten voor de bindingstoelage (€ 153.000). Het opgebouwde recht voor de bindingstoelage betreft de uitwerking van de cao-regeling. Hierin is opgenomen dat de medewerker die éénmaal de bindingstoelage heeft ontvangen, maandelijks een recht opbouwt dat te gelde kan worden gemaakt bij uitdiensttreding voorafgaand aan de reguliere uitbetaling van de bindingstoelage in augustus.

Ad 2.4.19:

Deze post bevat onder andere vooruit ontvangen ouderbijdragen en bijdragen voor werkweken (€ 976.000) en vooruit ontvangen bedragen voor onder andere internationalisering en sponsorbijdragen (€ 45.000).

Model G

Model G Geometrische subsidies													
G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art.13, lid 2 sub a en E&I regelingen betrekking hebbend op de E&I subsidies)													
omschrijving	toewijzing kenmerk	datum	bedrag van toewijzing	ontvangen t/m vorig verslagjaar	lasten t/m vorig verslagjaar	stand begin verslagjaar	ontkangst in verslagjaar	lasten in verslagjaar	vrijval niet besteed in verslagjaar	stand ultimo verslagjaar	prestatie afgerond?		
Zij-instroom	2017/2/702376	19-12-2017	20.000	20.000	12.474	7.526	0	7.526	0	-	Ja		
Totaal zij-instroom			20.000	20.000	12.474	7.526	0	7.526	0	0			
Lerarenbeurs 24TG	2017/2/539085	20-9-2017	17.615	17.615	7.340	10.276	0	10.276	0	-	Ja		
Lerarenbeurs 14SM	2017/2/539085	20-9-2017	135.266	135.266	54.647	80.620	0	76.505	0	4.115	Ja		
Totaal lerarenbeurs 2017-2018			152.882	152.882	61.986	90.895	0	86.781	0	4.115			
Lerarenbeurs 24TG	2018/2/942651	20-9-2018	21.173					7.322		13.851	Nee		
Lerarenbeurs 14SM	2018/2/942651	20-9-2018	125.108					52.129		72.980	Nee		
Lerarenbeurs 11AI	2018/2/942651	20-9-2018	10.286					4.286		6.000	Nee		
Totaal lerarenbeurs 2018-2019			156.568	0	0	0	156.568	63.736	0	92.831			
Techniekelden 14SM	923645-2	19-12-2018	173.385					173.385		0	Ja		
Techniekelden 24TG	923895-2	19-12-2018	54.096					54.096		0	Ja		
Totaal techniekelden			227.481	0	0	0	227.481	227.481	0	0			
Lenteschool	LENZO18201	14-5-2018	67.050					67.050		67.050	Ja		
Totaal lenteschool			67.050	-	-	-	67.050	67.050	-	-			
Totaal G1			623.980	172.882	74.460	98.421	451.099	452.574	0	96.946			

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Er bestaat een aantal meerjarige financiële verplichtingen ten opzichte van derden.

De GSF is met Van Dijk Educatie, na Europese aanbesteding, twee overeenkomsten aangegaan, te weten één voor een extern boekenfonds voor de levering en distributie van de 'gratis' schoolboeken en één voor een intern boekenfonds, waarbij de GSF de distributie zelf verzorgt. De overeenkomst voor het 'externe' boekenfonds is verlengd met één jaar tot 1 februari 2020. Het jaarlijks daarmee gemoeide bedrag is circa € 1,8 mln.

Er zijn overeenkomsten voor dienstverlening door derden aangegaan op het gebied van reproductieapparatuur. Het betreft overeenkomsten met een looptijd tot 2020 met een mogelijkheid om dit twee keer één jaar te verlengen. De financiële verplichtingen die uit deze overeenkomsten voortvloeien zijn geraamd op jaarlijks circa € 175.000.

Ook heeft de GSF meerjarige contracten afgesloten voor dienstverlening door derden op het gebied van telecommunicatie, verkeer en opslag van data en licenties voor software. De geraamde kosten voor 2019 bedragen € 500.000.

Voor langlopende huurcontracten van kantoorruimten bedraagt de verplichting per 1 januari 2019 circa € 100.000 per jaar. Het betreft de huur van de kantoorruimte aan de Burgemeester de Bordesstraat te Bussum. Dit huurcontract loopt tot 30 september 2026.

Verder zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten voor de levering van energie voor de schoolgebouwen van de GSF (gas en elektriciteit), waarmee een jaarlijks bedrag is gemoeid van ruim € 500.000.

Voor uitbreiding van het Vechtstede College is een aannemingsovereenkomst aangegaan voor een bedrag van € 4,7 mln. Per 31 december 2018 is daarvan € 2,1 mln. betaald, het resterend bedrag zal naar verwachting volledig in 2019 worden voldaan.

Het ministerie van OC&W brengt de kosten voor WW-uitkeringen aan werkloze onderwijsmedewerkers in mindering op de personele bekostiging van de onderwijsinstellingen. 75% van het totaal aan WW-uitkeringen wordt collectief verrekend, dat wil zeggen naar rato van de bekostiging die een onderwijsinstelling ontvangt.

Alle bovengenoemde verplichtingen vloeien voort uit de reguliere financiële bedrijfsvoering van de GSF en zijn opgenomen in de meerjaren- exploitatiebegroting.

Langlopende Vordering Ministerie OC&W

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk:

WJZ2005/ 54063802) toegestaan een vordering op te nemen op de Minister van OCW/EZ. Ook voor GSF is dit het geval.

De Gooise Scholen Federatie heeft de keuze gemaakt om geen vordering op te nemen in de balans en deze als niet uit de balans blijvend actief toe te lichten. De vordering op het ministerie OC&W/EZ wordt jaarlijks berekend op maximaal 7,5% van de personele lumpsum van het desbetreffende jaar (zijnde het betaalritme verschil). Voor 2019 zou dit een vordering betreffen van ca € 3,62 mln., te weten 7,5% van € 48,303 mln. personele bekostiging.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van 31 december 2018 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,0% (2017: 104,4%). (bron: website www.abp.nl). Het pensioenfonds dient een dekkingsgraad van ten minste 104,2% te hebben. Stichting Gooise Scholen Federatie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Gooise Scholen Federatie heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

3. Baten

3.1 Rijksbijdragen en 3.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies

3.1	Rijksbijdragen	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	52.314.733	51.274.065	52.355.601
3.1.2	Overige subsidies OCW / EZ	7.278.842	6.606.632	6.718.641
3.1.3	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.884.292	1.641.089	1.655.080
	Rijksbijdragen	61.477.867	59.521.786	60.729.322
3.2	Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
3.2.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	25.243	4.917	29.429
3.2.2.2	Overige overheden	166.557	107.795	238.979
	Overheidsbijdragen / subsidies	191.800	112.712	268.408
	Overige overheden			

Ad 3.1.1:

De basisbekostiging personeel en materieel is gebaseerd op de beschikkingen die de 3 brinnummers voor het bestrijdingsjaar 2018 ontvangen hebben. De bijdragen zijn in 2018 licht afgenomen ten opzichte van 2017, vooral door een daling van het aantal leerlingen (van 7.250 per teldatum 1 oktober 2016 naar 7.109 per teldatum 1 oktober 2017). Daartegenover stonden GPL-verhogingen uit hoofde van compensatie voor de cao contractloonontwikkeling en de premiekostenontwikkeling.

Ad 3.1.2:

De overige subsidies OCW / EZ betreffen onder andere de niet geormerkte vergoedingen:

- bekostiging schoolboeken € 2,2 mln.,
- de regionaal middelen functiemix € 1,1 mln.
- prestatiebox voortgezet onderwijs € 2,1 mln.
- maatwerkbekostiging nieuwkomers € 1,0 mln.
- techniek gelden € 0,2 mln.
- Opleiden in de School € 0,3 mln.
- regeling lerarenbeurs / verlofsubsidies € 0,15 mln.
- Convenant voortijdig schoolverlaten € 0,08 mln.

In de overige subsidies is een bate opgenomen ad € 7.256 te weten de zij-instroomregeling die een geormerkte vergoeding betreft.

De prestatieboxmiddelen zijn in 2018 evenals voorgaande jaren ingezet in overeenstemming met de vijf doelstellingen uit het bestuursakkoord. Om een aantoonbare verbetering voor Nederlands, Engels

en wiskunde te bereiken, zijn bijv. extra lessen geprogrammeerd en is studiehulp aangeboden. Het opbrengstgericht werken komt onder andere tot uiting in de kwalificatie excellente school die het Goois Lyceum en het Vechtstede hebben en die de Huizermaat ontving. De ambitieuze leercultuur, waarbij de resultaten voor 20% van de vwo leerlingen aantoonbaar stijgen, is eveneens in ontwikkeling, wederom in relatie met de excellente scholen. Op de scholen is gedifferentieerd lesgeven verder in ontwikkeling. Tot slot is gewerkt aan de lerende cultuur, bijvoorbeeld via de GSF-Academie, waar docenten aan hun professionalisering werken.

De techniekgeden die de GSF in 2018 heeft ontvangen bedragen € 227.481,- Deze gelden zijn vooral besteed aan inzet personeel van docenten voor techniekonderwijs, opleidingen, aanschaf apparatuur en leermiddelen voor techniekonderwijs en externe advisering om te komen tot een herontwerp van het vernieuwd technisch VMBO.

Ad 3.1.3

Over 2018 bedroeg de uitkering ten behoeve van Passend Onderwijs vanuit het samenwerkingsverband Qinas € 1.864.000 (2017 € 1.625.000) en ontving GSF € 20.000 vanuit Visio en Auris (2017 € 30.000).

Ad 3.2.2.1:

In 2018 ontving de GSF vanuit de gemeente Hilversum subsidies tot een bedrag van € 21.200 voor voorzetting van de maatschappelijke stages en brede school (2017 € 22.900) en vanuit de gemeente Weesp subsidies voor een bedrag van € 4.000 (2017 € 6.500).

Ad 3.2.2.2:

Onder de 'overige overheidsbijdragen' is opgenomen een ESF-subsidie voor een van de GSF scholen voor een bedrag van € 147.000 (2017 € 155.000). Verder zijn door de GSF - scholen middelen ontvangen uit hoofde van de SDE-subsidie (zonnepanelen), 'geld volgt leerling' bij het tussentijds instromen van leerlingen vanuit andere schoolbesturen, promotiebeurs voor leraren, BTW teruggaven en andere kleinere bijdragen.

Op deze baten zijn de bedragen die de GSF aan ROC's moet afdragen voor de VAVO-leerlingen in mindering gebracht voor een bedrag van € 179.000 (2017 € 154.000).

3.5 Overige baten

3.5	Overige baten	2018 EUR	Begroet 2018 EUR	2017 EUR
3.5.1	Opbrengst verhuur	152.057	154.792	162.622
3.5.2	Detachering personeel	233.917	133.067	211.403
3.5.5	Ouderbijdragen	2.404.645	2.298.773	2.497.339
3.5.6	Overige	190.348	101.553	370.567
	Overige baten	2.980.967	2.688.185	3.241.931

Ad 3.5.1:

In het verslagjaar zijn gebruikersvergoedingen genoten voor het ter beschikking stellen van onder andere sportzalen en aula.

Ad 3.5.2:

In het verslagjaar waren personeelsleden gedetacheerd bij onder andere het Samenwerkingsverband Qinas, Universiteit Utrecht, Groenhorst College en vakbonden. Voor deze detachering zijn vergoedingen ter dekking van de loonkosten in rekening gebracht.

Ad 3.5.5:

Ouders hebben vrijwillig bijgedragen voor excursies, culturele en buitenschoolse activiteiten, werkweken, uitwisselingsprojecten en buitenlandse reizen. Daarnaast ook voor leerlingbegeleiding, gereedschap, werkkleding, examenfeesten en de huiswerkklas.

De hoogte van de ouderbijdrage vindt plaats in overeenstemming met de MR van de scholen.

Ad 3.5.6:

Deze inkomsten bestaan onder andere uit bijdragen in verband met internationalisering (ca € 32.000), kantine- en restaurant exploitatie (ca € 53.000), bijdrage academische opleidingsschool (€ 16.000), boekwinst verkoop 2de hands ICT apparaten (€ 22.000), een loonschade uitkering (€ 19.000) en overige vergoedingen en sponsoring (€ 48.000).

4. Lasten

4.1 Personeelslasten

4.1	Personeelslasten	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	46.961.820	46.705.783	46.094.586
4.1.2	Overige personele lasten	4.375.795	3.838.370	3.780.702
4.1.3	Af: ontvangen vergoedingen	247.047	91.542	274.261
	Personeelslasten	51.090.568	50.452.611	49.601.027
	Uitsplitsing			
4.1.1.1	Lonen en salarissen	36.797.231	36.949.612	36.213.328
4.1.1.2	Sociale lasten	4.790.001	4.479.819	4.682.801
4.1.1.5	Pensioenlasten	5.374.588	5.276.352	5.198.457
	<u>Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten</u>	<u>46.961.820</u>	<u>46.705.783</u>	<u>46.094.586</u>
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	849.861	383.569	413.487
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	2.364.197	1.558.801	2.113.702
4.1.2.3	Overig	1.161.737	1.896.000	1.253.513
	<u>Overige personele lasten</u>	<u>4.375.795</u>	<u>3.838.370</u>	<u>3.780.702</u>

Ad 4.1.1:

De post "lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten" is in 2018 gestegen. De lonen zijn per 1 juni 2018 gestegen met 2,35%. In oktober 2018 is er eenmalige uitkering van 1% uitgekeerd. Verder zijn de de pensioenpremies gestegen, de premie is gestegen van 21,1% naar 22,9% in 2018.

Ad 4.1.2.1:

Er zijn in 2018 diverse dotaties geweest aan de personele voorzieningen. Zo is € 222.000 toegevoegd aan de voorziening als gevolg van het sparen van het persoonlijk budget van 50 uur. De andere dotatie van groot € 31.000 betreft de kosten die betrekking hebben op het 25% aandeel van de toekomstige WW kosten. Verder is een voorziening opgenomen voor transitievergoedingen van groot € 143.000. Een nieuwe voorziening betreft die voor langdurig zieken, hier is € 379.000 aan toegevoegd. Tenslotte is aan de jubileumvoorziening € 75.000 toegevoegd. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf voorzieningen.

Ad 4.1.2.2:

In 2018 heeft de GSF veel gebruik gemaakt van detachings- en uitzendbureaus voor onderwijsgevend en ondersteunend personeel, zowel voor regulier als vervangend personeel. De GSF voert het schoonmaak in eigen beheer uit. Deze medewerkers zijn bij de GSF gedetacheerd, de kosten hiervan zijn binnen deze rubriek opgenomen.

Ad 4.1.2.3:

Deze bevat onder andere de kosten voor deskundigheidsbevordering, kosten voor arbozorg, kosten voor werving personeel en kosten voor jubilea, recepties en consumpties. Ook zijn alle kosten die onderdeel zijn van de werkkostenregeling in deze rubriek opgenomen.

Ad 4.1.3:

De ontvangen vergoedingen betreffen uitkeringen ziektewet.

N.B. De overzichten "Bezoldigingen van bestuurders en toezichthouders" en "WNT" zijn opgenomen in de bijlagen.

4.2 Afschrijvingen

4.2	Afschrijvingen	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
4.2.2	Afschrijvingen materiële vaste activa	1.655.984	1.590.979	1.609.835
	Afschrijvingen	1.655.984	1.590.979	1.609.835

De afschrijvingskosten in 2018 zijn hoger ten opzichte van 2017. De afschrijvingskosten op in pandige verbouwingen zijn gestegen met € 58.000.

4.3 Huisvestingslasten

4.3	Huisvestingslasten	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
4.3.1	Huurlasten	216.892	270.843	251.231
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	346.221	436.271	422.405
4.3.4	Energie en water	637.734	636.879	606.312
4.3.5	Schoonmaakkosten	253.258	320.917	288.188
4.3.6	Belastingen en heffingen	120.260	112.413	104.770
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	942.085	937.767	1.005.000
4.3.8	Overige huisvestingslasten	83.132	146.866	113.614
	Huisvestingslasten	2.599.582	2.861.956	2.791.520

Ad 4.3.1:

Huurvergoedingen worden betaald voor het gebruik maken van zwembaden en sporthallen. Daarnaast gaat het om de huur van kantoorruimte voor de Onderwijs Ondersteunende Dienst in Bussum.

Ad 4.3.3:

Het klein onderhoud is € 81.000 lager dan vorig jaar. Ook de kosten van tuinonderhoud zijn lager: € 15.000. Kosten beveiliging zijn € 20.000 hoger dan vorig jaar.

Ad 4.3.4:

De kosten van gas zijn € 13.000 hoger dan vorig jaar. Ook de kosten van elektra zijn € 20.000 hoger dan vorig jaar.

Ad 4.3.5:

De schoonmaakkosten bestaan uit glasbewassing, kwaliteitskeuringen, verbruiksartikelen schoonmaak, dieptereiniging keukens en ongediertebestrijding.

4.4 Overige lasten

4.4	Overige lasten	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
4.4.1	Administratie en beheerslasten	2.063.338	2.383.597	2.074.131
4.4.2	Inventaris en apparatuur	393.122	343.466	288.607
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	2.740.325	2.731.417	2.627.084
4.4.4	Overige	2.187.847	2.090.791	2.183.090
	Overige lasten	7.384.632	7.549.271	7.172.912

Ad 4.4.1:

De kosten voor abonnementen (met name ICT licenties) zijn € 40.000 lager dan in 2017. De kosten voor organisatie / representatie zijn € 45.000 hoger dan vorig jaar.

Specificatie accountantslasten	2018 EUR	2017 EUR
honorarium onderzoek jaarrekening	34.460	35.812
honorarium andere controleopdrachten	3.134	
honorarium fiscale adviezen		
honorarium andere niet-controlediensten		
Accountantslasten	37.594	35.812

De andere controleopdracht betreft een controle op de investeringskosten zonnepanelen die in aanmerking komen voor subsidies.

Ad 4.4.2:

De onderhoudskosten inventaris, exploitatiekosten systeembeheer, aanschaf inventaris en kosten lease apparatuur zijn flink hoger dan vorig jaar.

Ad 4.4.3:

De kosten van schoolboeken zijn met € 92.000 gestegen.

Ad 4.4.4:

Onder deze post zijn de kosten van leerlingenbegeleiding en examenkosten voor Cambridge Engels en niet lesgebonden uitgaven, zoals introductiedagen, excursies, culturele en buitenschoolse activiteiten, werkweken en buitenlandse reizen begrepen.

5. Financiële baten en lasten

6	Financiële baten en lasten	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
6.1.1	Rentebaten en soorgelijke opbrengsten	1.251	10.000	13.003
6.2.1	Rentelasten en soorgelijke kosten (-/-)	7.875	4.433	8.155
	Financiële baten en lasten	-6.624	5.567	4.848

De rentebaten waren in 2018 flink lager dan in 2017, als gevolg van de lage rentepercentages op de spaarrekeningen.

6. Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2018 waren gemiddeld 633 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (in 2017 ook 633).

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 808 in 2018 (in 2017 ook 801).

Bestemming exploitatiesaldo

De Stichting Gooise Scholen Federatie heeft in 2018 een positief resultaat geboekt van € 1.913.244. Dit eindresultaat is opgebouwd uit de volgende deelresultaten:

Deelresultaten	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	1.919.868	3.064.367
Renteresultaat	-6.624	4.848
Totaal	1.913.244	3.069.215

Het College van Bestuur heeft besloten het exploitatiesaldo als volgt te bestemmen:

Bestemming	
Algemene reserve (renteresultaat)	-6.624
Algemene reserve (regulier resultaat)	2.034.868
Bestemmingsreserve	-115.000
Schoolfonds	
Totaal	1.913.244

Voor een geactualiseerd overzicht van de stand van de reserves per ultimo 2018 wordt verwezen naar paragraaf 2.1 in de toelichting op de balans.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen significante ontwikkelingen te melden.

Wet Normering Topinkomens

Tabel model 1a, bezoldiging topfunctionarissen in dienstbetrekking:

bedragen x € 1	drs. A.M.E. Kil-Albersen	drs. T.W. Smit	drs. C.J. Elsinga	drs. M.G.M. de Haas
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/09 - 31/12	01/03 - 31/12	01/01 - 22/04	01/01 - 04/03
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging 2018				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	37.681	90.129	43.755	25.724
Beloningen betaalbaar op termijn	6.030	14.937	5.644	3.163
<i>Subtotaal</i>	43.711	105.066	49.398	28.887
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	52.811	132.460	48.482	27.271
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2018	43.711	105.066	49.398	28.887
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017				
bedragen x € 1	drs. A.M.E. Kil-Albersen	drs. T.W. Smit	drs. C.J. Elsinga	drs. M.G.M. de Haas
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017			01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)			1,0	1,0
Dienstbetrekking?			nee	nee
Bezoldiging 2017				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen			119.651	108.996
Beloningen betaalbaar op termijn			17.005	16.774
<i>Subtotaal</i>	0	0	136.656	125.770
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			153.000	153.000
Totale bezoldiging 2017	0	0	136.656	125.770

De beloning van de huidige voorzitter en het lid van het College van Bestuur geschiedt volgens de cao-vo - bestuurders, de beloning van de gewezen voorzitter en lid College van Bestuur geschiedde op basis van de cao-vo. Op grond van de definitie beloning die van toepassing is bij het jaarrapport over 2018 is als beloning gehanteerd het bedrag van de periodiek betaalde beloningen (excl. sociale werkgeverspremies), inclusief de werkgeversbijdragen voor de pensioenpremie. Er is geen sprake van winstdelingen en bonusbetalingen.

De beide bestuursleden die in 2018 de GSF hebben verlaten, laten een (kleine) overschrijding zien van het toepasselijke bezoldigingsmaximum. Oorzaak van deze overschrijdingen is de uitbetaling in 2018 van het op de CAO gebaseerde opgebouwde recht op vakantiegeld over de periode 1 juni 2017 - 31 december 2017. Deze uitbetaling kan op grond van art 3 lid 2 Uitvoeringsregeling WNT toegerekend worden aan vorig kalenderjaar (2017), indien daarvoor ruimte is. De beschikbare ruimte in 2017 is ruimschoots toereikend, zoals uit de tabel bij gegevens 2017 zichtbaar is.

De Stichting Gooise Scholen Federatie wordt ingedeeld in WNT klasse E (13 complexiteitspunten, te weten 6 punten o.b.v. haar totale baten tussen de 25 en de 75 miljoen, 3 punten o.b.v. haar leerling

aantal tussen de 2.500 en 10.000 en 4 punten o.b.v. haar 4 onderwijssoorten pro, vmbo, havo en vwo), waarmee de maximum bezoldiging € 158.000 bedraagt.

De Raad van Toezicht heeft de complexiteitspunten en daarmee het bezoldigingsmaximum op 16 april 2019 bevestigd.

Tabel model 1b, bezoldiging topfunctionarissen zonder dienstbetrekking:

bedragen x € 1	drs. M.G.M. de Haas	
	Voorzitter College van Bestuur	
Functiegegevens	2018	2017
Kalenderjaar	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	23/4 tm 31/8	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	182	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	25.300	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalenderjaar 1 t/m 12	126.500	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	59.250	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	59.250	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	59.250	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

De heer De Haas heeft op verzoek van de Raad van Toezicht de functie van Voorzitter College van Bestuur op tijdelijke basis vanuit zijn nieuwe werkgever gedurende de periode 23 april - 31 augustus ingevuld, vooruitlopend op de aanstelling van de voorzitter in dienstbetrekking per 1 september 2018.

Tabel model 1c, bezoldiging toezichthoudende functionarissen

bedragen x € 1	prof. dr. P.R.J. Simons	Mw. drs. M.D. Wittebol	B.W.R.M. Bruijns	drs. M. Harms	Mw. drs. R.M. Kooistra	Mw. L.M. Tijhaar
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12		01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging 2018						
Totale bezoldiging	10.778		7.185	6.404	7.185	7.185
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	23.700		15.800	15.800	15.800	15.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017						
bedragen x € 1	prof. dr. P.R.J. Simons	Mw. drs. M.D. Wittebol	B.W.R.M. Bruijns	drs. M. Harms	Mw. drs. R.M. Kooistra	Mw. L.M. Tijhaar
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-23/6	01/01-31/12	01/01-31/12	01/11-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging 2017						
Totale bezoldiging	7.674	3.095	5.116	6.190	853	5.116
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.950	7.294	15.300	15.300	2.557	15.300

Met ingang van 1 januari 2018 zijn de volgende jaarlijkse bruto vergoedingen vastgesteld, op basis van NTOI-richtlijnen: voorzitter € 10.778, vice voorzitter, commissie- en overige leden € 7.185.

Model E: Verbonden Partijen

Naam	Juridische vorm 2018	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2018	Resultaat jaar 2018	Art. 2:403 BW	Deelname	Consolidatie
				EUR	EUR	Ja/Nee	%	Ja/Nee
Qinas cooperatie samenwerkende schoolbesturen in Het Gooi	Cooperatie	Bussum	Overige (Passend Onderwijs)	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nee	GSF vormt één van de leden van het Samenwerkingsverband	Nee

Gedurende het verslagjaar waren tevens verbonden partijen de leden van de Raad van Toezicht, het College van Bestuur en de directies van de scholen (waarvan het College van Bestuur en de directies van de scholen in dienstbetrekking).

Bussum, 25 juni 2019
Stichting Gooise Scholen Federatie

College van Bestuur:

Drs . A. Kil-Albersen
Voorzitter College van Bestuur _____

Drs. T.W. Smit
Lid College van Bestuur _____

Raad van Toezicht:

Prof. dr. P.R.J. Simons
Voorzitter Raad van Toezicht _____

Drs. M. Harms
Vice voorzitter Raad van Toezicht _____

Mw. L.M. Tijhaar
Lid Raad van Toezicht _____

Dhr. B.W.R.M. Bruijns
Lid Raad van Toezicht _____

Mw. drs. R.M. Kooistra
Lid Raad van Toezicht _____

Stichting Gooise Scholen Federatie
Burgemeester de Bordesstraat 82
1404 GZ Bussum

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Gooise Scholen Federatie

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Gooise Scholen Federatie te Bussum gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Gooise Scholen Federatie op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Gooise Scholen Federatie, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 25 juni 2019
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage 1 Overzicht nevenfuncties leden College van Bestuur en Raad van Toezicht in het verslagjaar

	Hoofdfunctie(s)	Relevante nevenfunctie(s)
College van Bestuur:		
Drs. A. Kil-Albersen (m.i.v. 1 september 2018)	Voorzitter College van Bestuur GSF	<ul style="list-style-type: none"> - Lid Raad van Toezicht Mc Kinsey LeerKracht (onbezoldigd) - Lid nationaal bestuur Zonnebloem Nederland (onbezoldigd) - Lid Raad van Toezicht Nationaal Onderwijsmuseum (onbezoldigd) - Lid Raad van Toezicht Kennisland (onbezoldigd) - Lid Adviesraad NTR (vacatievergoeding) - Lid RVT Haagsche Schoolvereniging (vrijwilligersvergoeding)
Drs. T.W. Smit (m.i.v. 1 maart 2018)	Lid College van Bestuur GSF	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter Stichting Hulp Nabij (onbezoldigd) - Bestuurslid Stichting Regionaal Bureau Toerisme Gooi- en Vechtstreek (onbezoldigd) - Voorzitter Laren Jazz (onbezoldigd) - Voorzitter Stichting Vrienden van het Singer Museum (onbezoldigd) - lid van Commissie van Beheer van stichting Singer Memorial Foundation (Singer Laren) (onbezoldigd) - bestuurslid van stichting Gooische Mij (onbezoldigd)
Drs. C.J. Elsinga (periode 1 januari - 22 april 2018)	Voorzitter College van Bestuur GSF	<p>Penningmeester en voorzitter SWV Qinas</p> <p>Lid Raad van Advies Instituut Archimedes Hogeschool Utrecht</p> <p>Bestuurder van de coöperatie i.o. Productief Leren, Hilversum.</p>
Drs. M.G.M. de Haas (periode 1 januari - 4 maart 2018)	Lid College van Bestuur GSF	<p>Voorzitter Kring van Scholen voor Voortgezet Onderwijs in 't Gooi</p> <p>Voorzitter HLTC Gooiland</p>

Naam / functie in RvT-GSF / termijn	Hoofdfunctie(s)	Relevante nevenfunctie(s)
Raad van Toezicht:		
Dhr. prof. dr. P.R.J. Simons Voorzitter RvT-GSF (lid Remuneratiecommissie) 1ste termijn (01-10-2016/01-10-2020)	Directeur Visie op leren	<ul style="list-style-type: none"> - Lid Raad van Toezicht Quadraam te Duiven (bezoldigd) - Lid wetenschappelijke adviesraad en commissie certificering Schoolleidersregister PO (bezoldigd) - Lid adviesraad Curriculum.nu (bezoldigd) - Wetenschappelijk coördinator Masteropleiding Human Development Schouten University of Applied Sciences (bezoldigd) - Gasthoogleraar aan de universiteit Tartu (Estland) (bezoldigd) - Lid Adviesraad leading house vocational education and technologies (Zwitserland) (bezoldigd) - Gastdocent bij diverse masteropleidingen leren en innoveren en educational management (bezoldigd)
Dhr. drs. M. Harms Vice voorzitter RvT-GSF (lid van financiële commissie) 1ste termijn (01-03-2014/01-03-2018) 2de termijn (01-03-2018/01-03-2022)	Manager bestuursdienst Hogeschool Utrecht	<ul style="list-style-type: none"> - Lid bestuur PvdA afdeling De Bilt (onbezoldigd)
Dhr. B.W.R.M. Bruijns Lid RvT-GSF (lid commissie onderwijs en kwaliteit) 1ste termijn (01-01-2016/01-01-2020)	Adviseur onderwijsvraagstukken	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter Raad van Toezicht De Vlieger (SBO) in Leiden (bezoldigd) - Lid bestuur Stichting Cantarcolor (onbezoldigd)
Mw. L.M. Tijhaar Lid RvT-GSF (lid van financiële commissie en van Remuneratiecommissie) 1ste termijn (01-06-2014/01-06-2018) 2de termijn (01-06-2018/01-06-2022)	Directeur-bestuurder samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam Diemen	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurslid van de bibliotheek Huizen, Laren en Blaricum (onbezoldigd) - Lid Raad van Toezicht Stichting Wijkgezondheidscentra Huizen (bezoldigd)
Mw. drs. R.M. Kooistra Lid RvT-GSF (lid commissie onderwijs en kwaliteit) 1ste termijn (01-11-2017/01-11-2021)	Directeur organisatie SBI Concern (SBI Formaat, SBI Beheer, Odyssee en Hotel/conferentiecentrum Landgoed Zonheuvel	<ul style="list-style-type: none"> - Executive coach en Mindfulness trainer via 24U-coaching (bezoldigd)